

«Ο Κανόνας των εσωρούχων»

**Πρόταση εκπαιδευτικού προγράμματος
για το σχολικό έτος 2020-2021**

**στο πλαίσιο της
καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ»
του Συμβουλίου της Ευρώπης
για τον τερματισμό της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γενικές πληροφορίες	3
Κεφάλαιο 1: Ευρύτερη και Παιδαγωγική σκοπιμότητα	
1.1 Ευρύτερη σκοπιμότητα	4
1.2 Παιδαγωγική σκοπιμότητα	5
1.3 Παιδαγωγικός στόχος	6
1.4 Καλλιέργεια δεξιοτήτων	7
Κεφάλαιο 2: Μαθησιακοί/διδασκτικοί στόχοι	
2.1 Επιστημονική εγκυρότητα	9
2.2 Ανάλυση μαθησιακών/διδασκτικών στόχων	9
2.3 Συμβατότητα με το πρόγραμμα σπουδών	11
Κεφάλαιο 3: Εκπαιδευτικά εργαλεία	
3.1 Αναλυτική περιγραφή	12
3.1.1 Τηλεοπτικό σποτ «Κίκο και το Χέρι».....	13
3.1.2 Παιδικό παραμύθι «Κίκο και το Χέρι»	14
3.1.3 «Ο Κανόνας των Εσωρούχων»: ενημερωτικό έντυπο για ενήλικες	15
3.1.4 Φυλλάδιο «7 τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας»	16
3.1.5 Ιστορία κινουμένων σχεδίων «Το μυστικό της Νίκης	17
3.1.6 Ιστορία κινουμένων σχεδίων «Το μυστικό της Νίκης 2-Η περιπέτεια του Βίκτωρα» ..	18
3.1.7 Αφίσες και banners	19
3.2 Παιδαγωγική αξία και καταλληλότητα των εκπαιδευτικών εργαλείων	
3.2.1 Πρωτοτυπία και καινοτομία εκπαιδευτικών εργαλείων	20
3.2.2 Επιστημονική εγκυρότητα εκπαιδευτικών εργαλείων	20
3.2.3 Συμβατότητα σε επίπεδο περιεχομένου και γλώσσας ως προς την ηλικία των μαθητών	21
3.2.4 Προστιθέμενη αξία	22
3.2.5 Αισθητική αρτιότητα του Animation 3D	22
Κεφάλαιο 4: Εκπαιδευτικές δραστηριότητες	
4.1 Παιδαγωγική καταλληλότητα και υλοποίηση από τον εκπαιδευτικό	24
4.2 Αναλυτική περιγραφή διδακτικών δραστηριοτήτων	24
4.2.1 Πρόταση εκπαιδευτικής αξιοποίησης σποτ και παραμυθιού «Κίκο και το Χέρι»	25
4.2.2 Πρόταση εκπαιδευτικής αξιοποίησης της ιστορίας κινουμένων σχεδίων «Το μυστικό της Νίκης»	29
4.2.3 Πρόταση εκπαιδευτικής αξιοποίησης της ιστορίας κινουμένων σχεδίων «Το μυστικό της Νίκης 2 - Η περιπέτεια του Βίκτωρα»	34
4.2.4 Πρόταση εκπαιδευτικής αξιοποίησης του φυλλαδίου «7 γραμμές βοήθειας»	40
Κεφάλαιο 5: Παιδαγωγικές προσεγγίσεις και τεχνικές	
5.1 Καλλιέργεια δεξιοτήτων μέσα από την επιλογή κατάλληλων μεθοδολογικών προσεγγίσεων και τεχνικών	42
Κεφάλαιο 5: Αξιολόγηση	
6.1 Ερωτηματολόγιο τελικής αξιολόγησης από τον μαθητή	45
Αντί επιλόγου	
Πνευματικά δικαιώματα	46
Πρόσβαση στο ενημερωτικό υλικό και ασφάλεια κατά τη χρήση	46
Παράρτημα	
Συνοπτικός απολογισμός δράσης της καμπάνιας «ENA στα ΠΕΝΤΕ»	48

Γενικές πληροφορίες

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα:

Πρόταση εκπαιδευτικού προγράμματος για την πρόληψη της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης

Η πρόταση κατατίθεται στο πλαίσιο της **καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ» του Συμβουλίου της Ευρώπης για τον τερματισμό της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης.**

Τίτλος:

«Ο Κανόνας των εσωρούχων»

Σχολικό έτος:

2020-2021

Ομάδα εργασίας:

Έλενα Ράππη, Βουλευτής, Συντονίστρια και εκπρόσωπος της καμπάνιας του Συμβουλίου της Ευρώπης «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ» στην Ελλάδα

Με την αρωγή του:

Γιώργου Νικολαΐδη, Ψυχιάτρου, Διευθυντή Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού, Προέδρου της Επιτροπής Λανζαρότε του Συμβουλίου της Ευρώπης για την εφαρμογή της Σύμβασης Λανζαρότε για την προστασία των παιδιών από την σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση

Ερευνητική-συντακτική ομάδα

Έλενα Ράππη, Συντονίστρια της καμπάνιας του Συμβουλίου της Ευρώπης «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ» στην Ελλάδα

Σοφία Κουσίδου, Προϊσταμένη της Υποδιεύθυνσης Προστασίας Ανηλίκων Θεσσαλονίκης της Ελληνικής Αστυνομίας

Ελένη Σαμολαδά, Καθηγήτρια ΠΕ 05 Γαλλικής και Μεταπτυχιακή Ειδίκευση στη Διδακτική και Επικοινωνία

Θάλεια Μποτέλη, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70 και Μεταπτυχιακή Ειδίκευση στο θεατρικό δράμα

Αλεξάνδρα Μαυρίδου, Εκπαιδευτικός ΠΕ 11 Φυσικής Αγωγής

Θεματικός κύκλος:

«Ζω καλύτερα» - Ευ ζην-Μαθήματα ζωής και Αγωγής Υγείας

Επιμέρους Θεματική:

Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση

Ηλικίες: Νήπια, Α' Β' Γ' Δ' Δημοτικού

Κεφάλαιο 1: Ευρύτερη και παιδαγωγική σκοπιμότητα

1.1 Ευρύτερη σκοπιμότητα

Η καμπάνια του Συμβουλίου της Ευρώπης ENA στα ΠΕΝΤΕ είναι μια πανευρωπαϊκή προσπάθεια για την πρόληψη και τον τερματισμό της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης. Εντάσσεται στο ευρύτερο πρόγραμμα του Συμβουλίου της Ευρώπης «Χτίζοντας μια Ευρώπη ΓΙΑ και ΜΕ τα παιδιά» και υλοποιείται από το 2010.

Υπολογίζεται ότι ένα στα πέντε παιδιά στην Ευρώπη πέφτει θύμα κάποιας μορφής σεξουαλικής κακοποίησης. Τα ποσοστά είναι ιδιαίτερα υψηλά με ανυπολόγιστες σωματικές και ψυχολογικές επιπτώσεις στα παιδιά θύματα. **Μπορεί να συμβεί σε οποιοδήποτε παιδί ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας φυλής, κοινωνικής τάξης ή θρησκείας. Το ποσοστό στην Ελλάδα σύμφωνα με σχετικά πρόσφατη έρευνα που διεξήγαγε το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού ανέρχεται στο 16%.**

Η καμπάνια «ENA στα ΠΕΝΤΕ» εστιάζει στην καταπολέμηση αυτής της μορφής βίας και στην προστασία των παιδιών **με γνώμονα την απρόσκοπτη ανάπτυξή τους με βάση τα χαρακτηριστικά της ηλικίας τους, με σεβασμό στα ατομικά τους δικαιώματα και την ατομική τους αξιοπρέπεια.** Παρέχει καταρχήν στα παιδιά, και επιπλέον στις οικογένειες, στους κηδεμόνες, στην εκπαιδευτική κοινότητα, στην κοινωνία ευρύτερα, την κατάλληλη πληροφόρηση και τα μέσα, προκειμένου να προλαμβάνονται, να καταγγέλλονται εγκαίρως και να αντιμετωπίζονται σωστά και αποτελεσματικά, τα περιστατικά σεξουαλικής θυματοποίησης, βίας και εκμετάλλευσης των παιδιών.

Η πρόληψη και η καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης των παιδιών, καθώς και η προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών θυμάτων τέτοιας μορφής κακοποίησης, είναι οι βασικοί στόχοι της «Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία των Παιδιών ενάντια στη Σεξουαλική Εκμετάλλευση και τη Σεξουαλική Κακοποίηση», γνωστής ως «Σύμβαση Λανζαρότε», που άνοιξε για υπογραφή το 2007. Πρόκειται για «το πιο φιλόδοξο και ολοκληρωμένο διεθνές νομικό εργαλείο» για την προστασία των παιδιών από φαινόμενα σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι στη **Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών** (20 Νοεμβρίου του 1989 - ο πρώτος παγκόσμιος, νομικά δεσμευτικός, κώδικας δικαιωμάτων των παιδιών στην ιστορία), εκτός του άρθρου 19 που προβλέπει ότι «Κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να προστατεύεται από κάθε μορφή βίας σωματικής ή ψυχολογικής», περιλαμβάνεται και ειδικό άρθρο για την

προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική κακοποίηση: άρθρο 34 «Κάθε παιδί έχει δικαίωμα προστασίας από σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση».

1.2 Παιδαγωγική σκοπιμότητα:

Το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα εντάσσεται στο γενικό πλαίσιο μιας θλιβερής πραγματικότητας (θυματοποίηση των παιδιών ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου, κοινωνικού προφίλ / αριθμός περιστατικών σεξουαλικής βίας ιδιαίτερα υψηλός / ανυπολόγιστες σωματικές και ψυχολογικές επιπτώσεις / χρονοβόρα διαδικασία απονομής δικαιοσύνης κ.ά.). Κανένα παιδί δεν είναι αρκετά μικρό για να μην ξέρει απλούς κανόνες αυτοπροστασίας, αφού η σεξουαλική κακοποίηση δεν γνωρίζει ηλικία.

Το σχολείο – μαζί με την οικογένεια - αποτελεί έναν από τους κύριους πόλους επίδρασης στην ανάπτυξη του παιδιού. Είναι ο ασφαλής και φιλόξενος χώρος, όπου το παιδί μπορεί να βρει προστασία, απαντήσεις στους προβληματισμούς του, λύσεις στα προβλήματά του. Είναι το δίκτυο προστασίας για ένα παιδί που βιώνει κακοποιητική συμπεριφορά στο οικογενειακό του περιβάλλον.

Η πρόληψη και η προστασία των παιδιών είναι ευθύνη των ενηλίκων. Ο ρόλος του δασκάλου είναι να κερδίσει αλλά και να τιμήσει την εμπιστοσύνη του παιδιού, να σκέφτεται και να ενεργεί με τον καλύτερο τρόπο για το συμφέρον του παιδιού. Είναι ο δάσκαλος-φίλος, ο δάσκαλος-προστάτης, δάσκαλος-συμπαραστάτης, ιδιαίτερα αφού ο δράστης είναι στην πλειοψηφία των περιπτώσεων ένα άτομο που το παιδί γνωρίζει κι εμπιστεύεται, μέσα από το οικογενειακό, φιλικό και συγγενικό του περιβάλλον.

Όπλο των δραστών αποτελεί η μυστικότητα. Ο διάλογος από μικρή ηλικία μπορεί να βοηθήσει, ώστε τα παιδιά να σπάσουν τη σιωπή. Το βασικό στοιχείο είναι η καλή επικοινωνία με το παιδί. Προϋποθέτει εξωστρέφεια, ειλικρίνεια, ευθύτητα, αποφασιστικότητα και μια ατμόσφαιρα φιλική που δεν καλλιεργεί το φόβο. Η ελλιπής ή η λανθασμένη πληροφόρηση των παιδιών αποτελεί μεγάλο εμπόδιο στην ασφαλή και υπεύθυνη προφύλαξη του σώματός τους και του εαυτού τους.

Στο πλαίσιο της ευρύτερης παιδαγωγικής σκοπιμότητας όπως αναλύθηκε πιο πάνω, το παρόν εκπαιδευτικό πρόγραμμα στοχεύει:

A) στην υλοποίηση ενός **συγκεκριμένου παιδαγωγικού στόχου**

B) στην καλλιέργεια μιας σειράς **γνωστικών, μεταγνωστικών, κοινωνικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων**

σχετικά με την πρόληψη και αντιμετώπιση της σεξουαλικής βίας και θυματοποίησης των παιδιών.

1.3 Παιδαγωγικός στόχος

Παιδαγωγικός στόχος του συγκεκριμένου προγράμματος είναι η **ενημέρωση και η ενδυνάμωση** των παιδιών, ώστε να μπορούν να προστατεύουν τον εαυτό τους από τη σεξουαλική θυματοποίηση και βία, μαθαίνοντας και αναπαράγοντας στη συμπεριφορά τους απλούς κανόνες αυτοπροστασίας. Αυτό επιτυγχάνεται διδάσκοντας τον **«Κανόνα των Εσωρούχων»**.

Ο «Κανόνας των Εσωρούχων» περιλαμβάνει και διατυπώνει με απλότητα και σαφήνεια όλα τα σημαντικά μηνύματα που χρειάζεται να γνωρίζουν τα παιδιά για να είναι ασφαλή. Μαθαίνει στα παιδιά:

α) ποια είναι εκείνα τα σημεία του σώματός τους στα οποία δεν επιτρέπεται να τα αγγίζουν,

β) πώς πρέπει να αντιδράσουν σε περίπτωση ανάρμοστης συμπεριφοράς και

γ) πού να στραφούν για βοήθεια ώστε να είναι ασφαλή.

Τι ορίζει ο Κανόνας: ***«Κανείς δεν μπορεί να αγγίξει ή να χαϊδέψει το παιδί σε εκείνα τα σημεία του σώματός του τα οποία κατά κανόνα καλύπτονται από τα εσώρουχά του. Και αντίστοιχα, ούτε τα παιδιά επιτρέπεται να αγγίζουν το σώμα άλλων σε αυτά τα σημεία»***.

Βοηθάει τα παιδιά να κατανοήσουν και να εμπεδώσουν τους παρακάτω κανόνες αυτοπροστασίας:

- ότι το σώμα τους τους ανήκει
- τη διαφορά ανάμεσα σε ένα καλό και ένα κακό άγγιγμα ή χάδι
- τη διαφορά ανάμεσα σε ένα καλό και ένα κακό μυστικό
- πότε ένα δώρο αποτελεί προσφορά αγάπης και πότε δωροδοκία
- ποιος μπορεί να προσπαθήσει να τα βλάψει (προφίλ του δράστη)
- πότε η συμπεριφορά ενός ενήλικα είναι αποδεκτή ή όχι
- να ενημερώνουν όταν βιώνουν συναισθήματα άγχους, αμηχανίας, στενοχώριας ή φόβου
- να λένε όχι σε περίπτωση ανάρμοστης συμπεριφοράς
- ότι μπορούν ανά πάσα στιγμή να συζητήσουν με κάποιον ενήλικα που εμπιστεύονται
- πού να αποταθούν για βοήθεια (οικογένεια, κοινωνικό περιβάλλον, ειδικοί, τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας, αστυνομία)

Κανένα παιδί δεν είναι αρκετά μικρό για να μην ξέρει τον «Κανόνα των Εσωρούχων», αφού η σεξουαλική κακοποίηση δεν γνωρίζει ηλικία.

1.4 Καλλιέργεια δεξιοτήτων

Σε δεύτερο επίπεδο, στόχος του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού προγράμματος αποτελεί η **καλλιέργεια μιας σειράς σύγχρονων δεξιοτήτων που αφορούν την σωματική, ψυχική (συναισθηματική) και κοινωνική ευημερία του παιδιού.**

Τέτοιες δεξιότητες είναι:

- Αυτομέριμνα → Προαγωγή της αυτοφροντίδας, ασφάλεια του εαυτού, αναπαραγωγή απλών κανόνων αυτοπροστασίας:
Τα παιδιά κατανοούν το δικαίωμα τους να είναι ασφαλή και προστατευμένα από κάθε μορφής σεξουαλική βία. Μαθαίνουν και εμπεδώνουν απλούς κανόνες αυτοπροστασίας και έτσι μπορούν να τους αναπαράγουν στη συμπεριφορά τους, όταν αυτό χρειαστεί. Γνωρίζουν το σώμα τους και ποια σημεία είναι προσωπικά, χωρίς αναφορά σε ορολογία γεννητικών οργάνων που μπορεί να τα μπερδέψει ή να τα πονηρέψει.
- Ανθεκτικότητα και ενσυναίσθηση → Διαχείριση συναισθημάτων, ψυχική ενδυνάμωση των παιδιών ώστε να μπορούν να προστατεύουν τον εαυτό τους και ενδεχομένως άλλους:
Τα παιδιά αναγνωρίζουν, ερμηνεύουν και εκδηλώνουν τα συναισθήματά τους. Αυτό σημαίνει ότι έχουν επίγνωση της προσωπικής συναισθηματικής τους κατάστασης, αναπτύσσουν την ικανότητα να μιλάνε για τα συναισθήματά τους και να αντιδρούν ανάλογα.
- Κοινωνικές Σχέσεις → Αποκωδικοποίηση της συμπεριφοράς άλλων προσώπων, προσαρμογή συμπεριφοράς, αντιμετώπιση δύσκολων καταστάσεων:
Τα παιδιά καλλιεργούν και εξελίσσουν την αυτο-αντίληψή τους (τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους σε σχέση με τους άλλους) και βάζουν τα δικά τους όρια σε συμπεριφορές ακόμα και ατόμων που αγαπούν. Κατ' επέκταση μαθαίνουν να αντιδρούν και σε περιπτώσεις ανάρμοστης ή επικίνδυνης συμπεριφοράς άλλων ατόμων προς αυτά. Μαθαίνουν να αντιδρούν λέγοντας κατηγορηματικά όχι, εκδηλώνοντας θυμό, φεύγοντας μακριά.
- Επικοινωνία → Αλληλεπίδραση, ικανότητα στη συζήτηση, προσεκτική ακρόαση, σαφήνεια μηνύματος, εξωλεκτική επικοινωνία:
Τα παιδιά μαθαίνουν να συζητούν για το σώμα τους και ποια σημεία είναι προσωπικά. Μαθαίνουν να συμμετέχουν σε διάλογο σχετικά με κανόνες αυτοπροστασίας ώστε να είναι ασφαλή. Μαθαίνουν να φτιάχνουν ένα δίκτυο ασφάλειας και να ενημερώνουν έναν ενήλικα που εμπιστεύονται (γονιό, δάσκαλο, ειδικό...) σε περίπτωση που βιώνουν αρνητικά συναισθήματα ή υφίστανται κακοποιητική συμπεριφορά, επιμένοντας έως ότου ο ενήλικας να δώσει τη δέουσα σημασία. Μαθαίνουν να απευθύνονται σε κάποιον ειδικό επαγγελματία ή ειδικό κέντρο που μπορούν να τα βοηθήσουν.

- Κριτική σκέψη → Γόνιμη και δημιουργική σκέψη, αντίληψη & οξυδέρκεια, επιλογή στρατηγικών για την αντιμετώπιση μιας κατάστασης:
Τα παιδιά, αναλύοντας τους κινδύνους του περιβάλλοντος, καλλιεργώντας την αντίληψή τους για καταστάσεις που μπορεί να βρεθούν, επιλέγοντας στρατηγικές για την αντιμετώπιση μιας κατάστασης, βρίσκοντας λύσεις προστασίας σε καταστάσεις κινδύνου. Αντιλαμβάνονται πότε μία κατάσταση μπορεί να είναι επικίνδυνη για την ασφάλειά τους. Μαθαίνουν να αναλύουν κινδύνους που μπορεί να προέρχονται από το οικείο οικογενειακό και φιλικό περιβάλλον, από άτομα που γνωρίζουν κι εμπιστεύονται. Μαθαίνουν να αναλύουν κινδύνους που μπορεί να προέρχονται από το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον, από άτομα που δεν γνωρίζουν και που μπορεί να θέλουν να τα βλάψουν. Αντιλαμβάνονται την ενδεχόμενη στρατηγική και τακτική ενός δράστη
- Επίλυση προβλημάτων → Αποτελεσματικότητα στην αντιμετώπιση νέων προβλημάτων, εναλλακτικές λύσεις:
Τα παιδιά μαθαίνουν να αποφεύγουν καταστάσεις που απειλούν την ασφάλειά τους. Μαθαίνουν να επιλέγουν κατάλληλους τρόπους αντίδρασης και να βρίσκουν εναλλακτικές λύσεις σε μια απειλητική κατάσταση. Μπορούν να φτιάχνουν πιθανά σενάρια αντίδρασης επιλέγοντας διάφορους τρόπους. Μαθαίνουν να επιμένουν έως ότου ο ενήλικας να δώσει τη δέουσα σημασία. Γνωρίζουν πού μπορούν να αποταθούν για να ζητήσουν συμβουλές και βοήθεια (σε επαγγελματίες, ειδικά κέντρα και τηλεφωνικές γραμμές)

Τόσο η υλοποίηση του ως άνω παιδαγωγικού στόχου όσο και η καλλιέργεια των δεξιοτήτων προϋποθέτουν τον προσεκτικό σχεδιασμό ενός εκπαιδευτικού προγράμματος που να περιλαμβάνει:

A) την διατύπωση των κατάλληλων μαθησιακών/διδασκικών στόχων (Κεφάλαιο 2)

B) την αξιοποίηση κατάλληλων και ελκυστικών εκπαιδευτικών-ενημερωτικών εργαλείων (Κεφάλαιο 3)

Γ) τον προσεκτικό σχεδιασμό εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων αξιοποίησης των εκπαιδευτικών-ενημερωτικών εργαλείων (Κεφάλαιο 4)

Δ) την επιλογή κατάλληλων μεθοδολογικών παιδαγωγικών προσεγγίσεων και τεχνικών (Κεφάλαιο 5) που θα εφαρμοστούν μέσα στην τάξη (π.χ. συνεργατική, διερευνητική μάθηση, ολιστική προσέγγιση κ.ά.) με στόχο να πολλαπλασιαστούν τα εκπαιδευτικά οφέλη του προτεινόμενου προγράμματος.

Ε) την αξιολόγηση για το βαθμό επίτευξης των μαθησιακών/διδασκικών στόχων (Κεφάλαιο 6).

Κεφάλαιο 2: **Μαθησιακοί / διδακτικοί στόχοι**

2.1 Επιστημονική εγκυρότητα

Τόσο το Συμβούλιο της Ευρώπης, όσο και άλλοι διεθνείς οργανισμοί, που ασχολούνται με την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση (ενδεικτικά: κοινά προγράμματα Συμβουλίου της Ευρώπης και Ευρωπαϊκής Ένωσης, Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, NSPCC-Μεγάλη Βρετανία, Hope for Children-Κύπρος, Χαμόγελο του Παιδιού-Ελλάδα κ.ά.) διατυπώνουν με σαφήνεια **τι πρέπει να γνωρίζουν** τα παιδιά, **ποιες δεξιότητες να καλλιεργήσουν**, **ποιες συμπεριφορές να αναπτύξουν**, προκειμένου να είναι ικανά να προστατέψουν τον εαυτό τους.

Το εκπαιδευτικό αυτό πρόγραμμα έχει συμπεριλάβει και αξιοποιήσει εκπαιδευτικά το περιεχόμενο των ερευνών, προγραμμάτων και στρατηγικών των παραπάνω οργανισμών με έμφαση στο έργο του επιστημονικών ομάδων του Συμβουλίου της Ευρώπης.

2.2 Ανάλυση μαθησιακών/διδακτικών στόχων

Οι γνώσεις-δεξιότητες-συμπεριφορές που θεωρούνται απαραίτητες ώστε ένα παιδί να είναι ασφαλές, μέσα στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, αναλύονται σε μια σειρά από **μαθησιακούς/διδακτικούς στόχους προς υλοποίηση**.

Ο εκπαιδευτικός, λαμβάνοντας υπόψη του όλους τους παράγοντες που επηρεάζουν τη μαθησιακή/διδακτική διαδικασία και πράξη μέσα στη δική του τάξη (π.χ. προφίλ μαθητών, γεωγραφία της τάξης, καταλληλότητα μεθοδολογικών προσεγγίσεων, χρονικό πλαίσιο, διδακτικά εργαλεία κ.ά.) μπορεί να επιλέγει ποιους στόχους θα υλοποιήσει.

Ακολουθεί μία αριθμημένη (για λόγους ευκολίας χρήσης) λίστα επιμέρους αναλυτικών μαθησιακών/διδακτικών στόχων σε επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων προς επιλογή.

Τα παιδιά:

Στόχος 1: Να γνωρίζουν και να κατανοούν το περιεχόμενο του κανόνα των εσωρούχων.

Στόχος 2: Να ξέρουν ότι το σώμα τους τους ανήκει (ότι κανείς δεν μπορεί να τα αγγίξει ή να τα χαϊδέψει χωρίς την άδειά τους).

Στόχος 3: Να γνωρίζουν ότι μπορούν να αρνηθούν ένα φιλί ή χάδι ακόμη και από άτομο το οποίο αγαπούν.

Στόχος 4: Να μάθουν να λένε όχι, αμέσως και κάθετα, σε περίπτωση ανάρμοστης σωματικής συμπεριφοράς.

Στόχος 5: Να κάνουν σωστή χρήση των όρων που αφορούν όλα τα σημεία του σώματός τους.

Στόχος 6: Να μπορούν να συμμετέχουν σε έναν ειλικρινή και άμεσο διάλογο σχετικά με τη σεξουαλικότητα και τα προσωπικά (απόκρυφα) σημεία του σώματος.

Στόχος 7: Να γνωρίζουν τρόπους να αποφεύγουν καταστάσεις που απειλούν την ασφάλειά τους.

Στόχος 8: Να ενημερώνουν έναν ενήλικα που εμπιστεύονται σε περίπτωση ανάρμοστης σωματικής συμπεριφοράς.

Στόχος 9: Να ξέρουν να επιμένουν έως ότου ο ενήλικας να δώσει τη δέουσα σημασία παίρνοντάς τα στα σοβαρά.

Στόχος 10: Να αντιληφθούν ποιο άγγιγμα επιτρέπεται και ποιο όχι (διαφορά ανάμεσα στο καλό και στο κακό άγγιγμα).

Στόχος 11: Να γνωρίζουν ότι δεν επιτρέπεται να κοιτάζει ή να αγγίζει κανείς τα απόκρυφα σημεία του σώματός τους.

Στόχος 12: Να γνωρίζουν ότι δεν επιτρέπεται να τους ζητάει κάποιος να δουν ή να αγγίξουν τα απόκρυφα σημεία στο σώμα κάποιου άλλου.

Στόχος 13: Να γνωρίζουν το εμφανές όριο για το κακό άγγιγμα: τα εσώρουχα.

Στόχος 14: Να αντιληφθούν τη διαφορά ανάμεσα σε ένα καλό και ένα κακό μυστικό.

Στόχος 15: Να γνωρίζουν ότι οποιοδήποτε μυστικό τους δημιουργεί άγχος, αμηχανία, φόβο ή στενοχώρια δεν θεωρείται καλό και άρα δεν θα πρέπει να το κρατούν μυστικό.

Στόχος 16: Να ενημερώνουν έναν ενήλικα που εμπιστεύονται (γονιό, δάσκαλο, αστυνομικό, γιατρό) σε περίπτωση που κάποιος τους ζητήσει να κρατήσουν ένα κακό μυστικό.

Στόχος 17: Να γνωρίζουν ότι η μυστικότητα αποτελεί τακτική των δραστών.

Στόχος 18: Να καταλάβουν ότι κάποιος που ήδη γνωρίζουν και εμπιστεύονται μπορεί να τα βλάψει (γνωστός δράστης), ενδεχομένως και κάποιο άλλο παιδί.

Στόχος 19: Να ενημερώνουν όταν κάποιος τους προσφέρει δώρα τακτικά ζητώντας ανταλλάγματα.

Στόχος 20: Να ενημερώνουν όταν κάποιος προσπαθεί να βρεθεί μόνος μαζί τους.

Στόχος 21: Να ξέρουν ότι κάποιος που δεν γνωρίζουν μπορεί να τα βλάψει (άγνωστος δράστης).

Στόχος 22: Να γνωρίζουν κάποιους απλούς κανόνες σχετικά με την επαφή με αγνώστους, όπως λ.χ. να μην επιβιβάζονται ποτέ σε αυτοκίνητο από μόνον το οποίο δε γνωρίζουν, ούτε να δέχονται δώρα ή προσκλήσεις από αγνώστους.

ηλεκτρονικά φωτογραφίες που προκαλούν άγχος, αμηχανία ή φόβο

Στόχος 23: Να φτιάξουν το δίκτυο ασφάλειάς τους, επιλέγοντας ενήλικες που μπορούν να εμπιστευτούν και να τα βοηθήσουν.

Στόχος 24: Να γνωρίζουν ότι μόνο ένα από τα μέλη του δικτύου ασφάλειάς τους μπορεί να κατοικεί στο ίδιο σπίτι μαζί τους.

Στόχος 25: Να γνωρίζουν ότι τα υπόλοιπα μέλη του δικτύου ασφάλειάς τους θα πρέπει να μην είναι συγγενικά πρόσωπα, ούτε να προέρχονται από τον άμεσο οικογενειακό κύκλο.

Στόχος 26: Να γνωρίζουν ότι υπάρχουν ομάδες επαγγελματιών, οι οποίες μπορούν να τα βοηθήσουν (δάσκαλοι, κοινωνικοί λειτουργοί, συνήγορος του πολίτη, γιατροί, ο ψυχολόγος στο σχολείο, η αστυνομία).

Στόχος 27: Να γνωρίζουν ότι υπάρχουν ειδικά κέντρα στα οποία μπορούν να απευθυνθούν και ποια είναι αυτά.

Στόχος 28: Να γνωρίζουν ότι υπάρχουν τηλεφωνικές γραμμές τις οποίες μπορούν να καλέσουν, ώστε να ζητήσουν συμβουλές και βοήθεια και ποιες είναι αυτές.

Στόχος 29: Να ενημερώνουν έναν ενήλικα που εμπιστεύονται σε περίπτωση που γνωρίζουν κάποιον που κινδυνεύει.

Στόχος 30: Να κατανοούν το δικαίωμα τους να είναι ασφαλή και προστατευμένα από κάθε μορφής σεξουαλική βία

Στόχος 31: Να γνωρίζουν τι είναι η Σύμβαση Lanzarote

2.3 Συμβατότητα με το πρόγραμμα σπουδών

Σε γενικό επίπεδο, το παρόν εκπαιδευτικό πρόγραμμα σχεδιάστηκε για να αποτελέσει εργαλείο υλοποίησης του στόχου που έχει θέσει το Υπουργείο Παιδείας για την εισαγωγή της σεξουαλικής αγωγής στα σχολεία στην ευρύτερη έννοια της οποίας περιλαμβάνεται η πρόληψη της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης.

Το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα επεκτείνει και εμπλουτίζει το περιεχόμενο των μαθησιακών θεματικών της ευέλικτης ζώνης του Διαθεματικού Ενιαίου Πλαισίου Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.) και συγκεκριμένα του Προγράμματος Αγωγής Υγείας, του Προγράμματος Ψυχικής Υγείας και Διαπροσωπικών Σχέσεων ή του Προγράμματος της Συναισθηματικής και Κοινωνικής Αγωγής. Μπορεί επιπλέον να συνδεθεί με τα μαθησιακά αντικείμενα της Μελέτης Περιβάλλοντος σε μικρές ηλικίες.

Κεφάλαιο 3

Εκπαιδευτικά εργαλεία

3.1 Αναλυτική περιγραφή

Η επίτευξη των μαθησιακών/διδακτικών στόχων (που αναλύθηκαν πιο πάνω) επιτυγχάνεται μέσα από την **εκπαιδευτική χρήση συγκεκριμένων ενημερωτικών εργαλείων** που έχουν σχεδιαστεί λαμβάνοντας υπόψη:

α) τη διάδοση όλων των χρήσιμων μηνυμάτων και

β) την παιδαγωγική καταλληλότητα για τις ηλικίες νηπιαγωγείου και πρώτων τάξεων του δημοτικού σχολείου.

Όλα τα ενημερωτικά εργαλεία της καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ», που περιλαμβάνονται στο παρόν εκπαιδευτικό πρόγραμμα ως διδακτικά εργαλεία, σχεδιάστηκαν για να διδάξουν με τρόπο άμεσο, απλό και κατανοητό ως προς το περιεχόμενο και τη διατύπωση, όλα τα σημαντικά μηνύματα του «Κανόνα των Εσωρούχων» που πρέπει να γνωρίζουν τα παιδιά, ώστε να είναι ασφαλή. Τόσο ο **σχεδιασμός** όσο και η **υλοποίησή** τους πραγματοποιήθηκαν με γνώμονα τη **γνωστική** και **ψυχοκοινωνική ανάπτυξη** των παιδιών νηπιακής και παιδικής ηλικίας.

Τα εργαλεία αυτά συνοπτικά είναι:

1. Το τηλεοπτικό σποτ 30'' «Κίκο και το Χέρι»
2. Το παιδικό παραμύθι «Κίκο και το Χέρι»
3. Το ενημερωτικό έντυπο για ενήλικες «Ο Κανόνας των Εσωρούχων»
4. Το φυλλάδιο «7 τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας»
5. Η ιστορία κινουμένων σχεδίων με τίτλο «Το Μυστικό της Νίκης»
6. Η δεύτερη ιστορία κινουμένων σχεδίων «Το Μυστικό της Νίκης 2 - Η περιπέτεια του Βίκτωρα»
7. Αφίσες και banners

Όλα τα εργαλεία έχουν αναρτηθεί και περιλαμβάνονται στο site της καμπάνιας enastapente.gr. Εκπαιδευτικοί και μαθητές έχουν τη δυνατότητα εύκολης και επαναλαμβανόμενης πρόσβασης και απεριόριστης χρήσης.

3.1.1 Τηλεοπτικό σποτ «Κίκο και το Χέρι»:

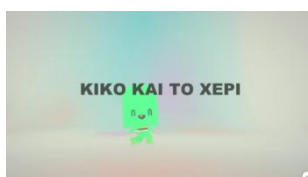
Πρόκειται για ένα 2D animated spot διάρκειας 30'', κατάλληλο για παιδιά άνω των τεσσάρων ετών σύμφωνα με τις οδηγίες του Συμβουλίου της Ευρώπης (https://www.youtube.com/watch?v=p2H_qEPzOkU).

Περιλαμβάνει δύο πρωταγωνιστές:

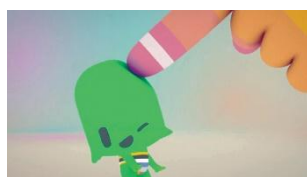
- τον χαρακτήρα «Κίκο», που δεν έχει φύλο, ηλικία ή συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, έτσι ώστε κάθε παιδί να μπορεί να ταυτιστεί μαζί του.
- τον χαρακτήρα «Χέρι», πολύχρωμο, φιλικό και παιχνιδιάρικο. Το παιδί δείχνει να είναι εξοικειωμένο μαζί του.

Το χέρι με την έγκριση του/της Κίκο, κάνει αγγίγματα στο κεφάλι, στη μύτη και στα χέρια. Όταν όμως δείχνει την περιοχή που είναι το εσώρουχο, ο/η Κίκο θυμώνει, αντιδρά και φεύγει. Όπως ακριβώς πρέπει να αντιδράσει το παιδί σε περίπτωση ανάρμοστης σωματικής συμπεριφοράς.

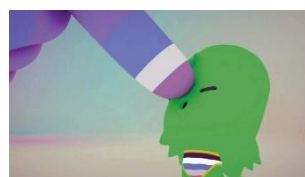
Πίνακας 1:

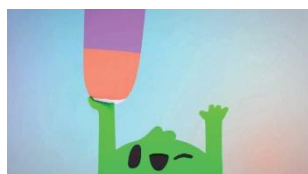
Εικ. 1

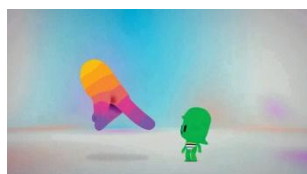
Εικ. 2

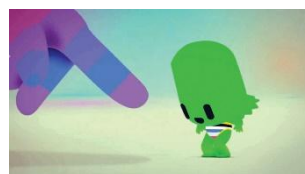
Εικ. 3

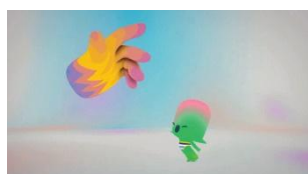
Εικ. 4

Εικ. 5

Εικ. 6

Εικ. 7

Εικ. 8

Εικ. 9

3.1.2 Παιδικό παραμύθι «Κίκο και το Χέρι»

Κατά αναλογία με το σποτ, το παραμύθι περιλαμβάνει τους ίδιους ήρωες και απευθύνεται σε παιδιά άνω των τεσσάρων ετών σύμφωνα με τις οδηγίες του Συμβουλίου της Ευρώπης (https://enastapente.gr/pdf/gr_final_KIKO-kai-to-XERI.pdf).

Το Χέρι προσπαθεί να πλησιάσει τον/την Κίκο κάνοντας παιχνίδια, παίζοντας μουσική, κερνώντας γλυκά. Στη συνέχεια ζητά να αγγίξει σε διάφορα σημεία του σώματος, στο χέρι, στη μύτη, στα μαλλιά. Όταν όμως προσπαθεί να αγγίξει την περιοχή που καλύπτεται από το εσώρουχο ο/η Κίκο λέει αμέσως και κάθετα «Με τίποτα! Όχι, δεν μπορείς!» δείχνοντας ξεκάθαρα θυμό. Το Χέρι επαινεί την αντίδραση και εξηγεί τον Κανόνα του Εσώρουχου. Προτρέπει στη συνέχεια τον/την Κίκο, αν ποτέ συμβεί αυτό, να μην το κρατήσει μυστικό και να το πει σε κάποιον μεγάλο που εμπιστεύεται.

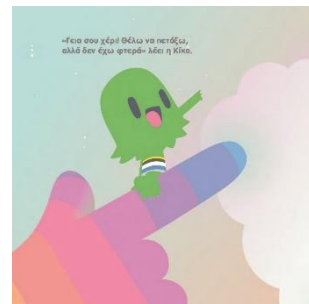
Πίνακας 2:

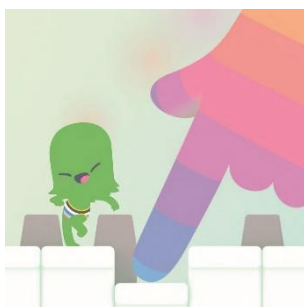
Εικ. 1

Εικ. 2

Εικ. 3

Εικ. 4

Εικ. 5

Εικ. 6

Εικ. 7

Εικ. 8

Εικ. 9

3.1.3 «Ο Κανόνας των Εσωρούχων»: ενημερωτικό έντυπο για ενήλικες

Το έντυπο του Συμβουλίου της Ευρώπης «Ο Κανόνας των Εσωρούχων» απευθύνεται σε γονείς, κηδεμόνες, εκπαιδευτικούς, αλλά και κάθε ενήλικα που καλείται να διδάξει σε ένα παιδί πώς να προστατεύει τον εαυτό του από τη σεξουαλική θυματοποίηση, κακοποίηση και εκμετάλλευση. (https://enastapente.gr/pdf/gr_The_Underwear_Rule_2_pages.pdf).

Περιλαμβάνει όλα τα σημαντικά μηνύματα που πρέπει να γνωρίζουν τα παιδιά και οι ενήλικες για το θέμα αυτό, αναπτύσσοντας πέντε σημαντικές πτυχές του κανόνα.

Το φυλλάδιο μεταξύ άλλων:

- προτρέπει τους ενήλικες να διδάξουν τον κανόνα των εσωρούχων καθιστώντας σαφές στο παιδί σε ποια σημεία του σώματός του δεν πρέπει να τα αγγίζει κανείς
- συιστά να ξεκινήσουν μια συζήτηση με βασικό στοιχείο την καλή επικοινωνία με το παιδί. Αυτό προϋποθέτει εξωστρέφεια, ειλικρίνεια, ευθύτητα, αποφασιστικότητα και μια φιλική ατμόσφαιρα που δεν καλλιεργεί το φόβο.
- σημειώνει ότι πρέπει να ακούν και να είναι δεκτικοί με τα συναισθήματα των παιδιών
- εξηγεί πως αν θεωρούν ότι έρχονται σε δύσκολη θέση μιλώντας για το ζήτημα αυτό στα παιδιά, ότι μάλλον είναι πιο δύσκολο για έναν ενήλικα παρά για ένα παιδί.
- τονίζει ότι η προστασία των παιδιών είναι ευθύνη των ενηλίκων.
- δίνει σαφείς οδηγίες για το τι πρέπει να κάνουν σε περίπτωση που υποψιάζονται κακοποίηση, διαβεβαιώνοντας το παιδί ότι θα ασχοληθούν με το θέμα και επικοινωνώντας με κάποιον που μπορεί να βοηθήσει.

Πίνακας 3:

Μάθετε στο παιδί σας τον Κανόνα των Εσωρούχων.
Πολλοί από εμάς δεν έχουμε ποτέ μιλήσει με τα παιδιά μας για τον Κανόνα των Εσωρούχων. Μάθετε να μιλάτε με το παιδί σας για τον Κανόνα των Εσωρούχων.

Ο Κανόνας των Εσωρούχων
Ο Κανόνας των Εσωρούχων αφορά το σώμα μας, από το κεφάλι μέχρι τα πόδια. Είναι ο κανόνας που λέει ότι κανείς δεν πρέπει να αγγίζει τα μυστικά μέρη του σώματός μας. Τα μυστικά μέρη του σώματός μας είναι εκείνα που καλύπτει η εσώρουχη. Ο Κανόνας των Εσωρούχων λέει ότι κανείς δεν πρέπει να αγγίζει τα μυστικά μέρη του σώματός μας. Τα μυστικά μέρη του σώματός μας είναι εκείνα που καλύπτει η εσώρουχη. Ο Κανόνας των Εσωρούχων λέει ότι κανείς δεν πρέπει να αγγίζει τα μυστικά μέρη του σώματός μας. Τα μυστικά μέρη του σώματός μας είναι εκείνα που καλύπτει η εσώρουχη.

Καλό αγγίγμα - κακό αγγίγμα
Το σώμα μας αποτελείται από 200 δισεκατομμύρια κύτταρα. Τα κύτταρα αυτά είναι τα κύτταρα που κάνουν το σώμα μας να λειτουργεί. Τα κύτταρα αυτά είναι τα κύτταρα που κάνουν το σώμα μας να λειτουργεί. Τα κύτταρα αυτά είναι τα κύτταρα που κάνουν το σώμα μας να λειτουργεί. Τα κύτταρα αυτά είναι τα κύτταρα που κάνουν το σώμα μας να λειτουργεί.

Καλό μυστικό - κακό μυστικό
Το μυστικό είναι ένα πράγμα που κανείς δεν πρέπει να πει. Το μυστικό είναι ένα πράγμα που κανείς δεν πρέπει να πει. Το μυστικό είναι ένα πράγμα που κανείς δεν πρέπει να πει. Το μυστικό είναι ένα πράγμα που κανείς δεν πρέπει να πει.

Η πρόκληση και η προστασία είναι ευθύνη των ενηλίκων
Το σώμα μας είναι ευάλωτο. Το σώμα μας είναι ευάλωτο. Το σώμα μας είναι ευάλωτο. Το σώμα μας είναι ευάλωτο. Το σώμα μας είναι ευάλωτο. Το σώμα μας είναι ευάλωτο. Το σώμα μας είναι ευάλωτο.

Εικ. 1

5. Άλλες χρήσιμες συμβουλές που συνοδεύουν τον Κανόνα των Εσωρούχων
Επισημαίνουμε, παραμένοντας ενήμεροι σχετικά με τις αλλαγές που συμβαίνουν στο σώμα μας, να μην φορούμε εσώρουχες που είναι πολύ στενές ή που έχουν πολύ μικρά κομμάτια. Τα κομμάτια της εσώρουχης πρέπει να είναι καλά κολλημένα στο σώμα μας. Τα κομμάτια της εσώρουχης πρέπει να είναι καλά κολλημένα στο σώμα μας. Τα κομμάτια της εσώρουχης πρέπει να είναι καλά κολλημένα στο σώμα μας.

Γνωρίζετε φρέσκια
Στην προσπάθειά μας να προστατεύσουμε το σώμα μας, να μην φορούμε εσώρουχες που είναι πολύ στενές ή που έχουν πολύ μικρά κομμάτια. Τα κομμάτια της εσώρουχης πρέπει να είναι καλά κολλημένα στο σώμα μας. Τα κομμάτια της εσώρουχης πρέπει να είναι καλά κολλημένα στο σώμα μας. Τα κομμάτια της εσώρουχης πρέπει να είναι καλά κολλημένα στο σώμα μας.

Ανακτώντας φρέσκια
Σε άλλες περιπτώσεις ο καθαρισμός μπορεί να είναι δύσκολος. Διευκολύνετε στο παιδί σας να κάνει μπάνιο ή να πλύνει τα χέρια του. Διευκολύνετε στο παιδί σας να κάνει μπάνιο ή να πλύνει τα χέρια του. Διευκολύνετε στο παιδί σας να κάνει μπάνιο ή να πλύνει τα χέρια του.

6. Γνωρίζετε φρέσκια
Στην προσπάθειά μας να προστατεύσουμε το σώμα μας, να μην φορούμε εσώρουχες που είναι πολύ στενές ή που έχουν πολύ μικρά κομμάτια. Τα κομμάτια της εσώρουχης πρέπει να είναι καλά κολλημένα στο σώμα μας. Τα κομμάτια της εσώρουχης πρέπει να είναι καλά κολλημένα στο σώμα μας. Τα κομμάτια της εσώρουχης πρέπει να είναι καλά κολλημένα στο σώμα μας.

7. Ανακτώντας φρέσκια
Σε άλλες περιπτώσεις ο καθαρισμός μπορεί να είναι δύσκολος. Διευκολύνετε στο παιδί σας να κάνει μπάνιο ή να πλύνει τα χέρια του. Διευκολύνετε στο παιδί σας να κάνει μπάνιο ή να πλύνει τα χέρια του. Διευκολύνετε στο παιδί σας να κάνει μπάνιο ή να πλύνει τα χέρια του.

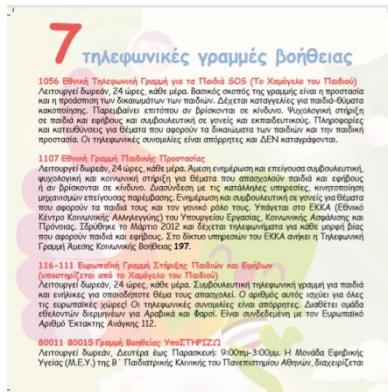
Εικ. 2

3.1.4 Το φυλλάδιο «7 τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας»

Περιλαμβάνει τηλεφωνικές γραμμές, η πλειοψηφία των οποίων λειτουργούν δωρεάν όλο το 24ωρο, στις οποίες παιδιά ή ενήλικες μπορούν να απευθύνονται (https://enastapente.gr/pdf/flyer_gr.pdf):

- για άμεση ενημέρωση,
- για επείγουσα συμβουλευτική, ψυχολογική και κοινωνική στήριξη,
- για καταγγελίες,
- για άμεση παρέμβαση επιτόπου αν κάποιο παιδί βρίσκεται σε κίνδυνο,
- για πληροφορίες και κατευθύνσεις για θέματα που αφορούν τα δικαιώματα των παιδιών και την παιδική προστασία,
- για διασύνδεση με τις κατάλληλες υπηρεσίες, κινητοποίηση μηχανισμών επείγουσας παρέμβασης,
- για στήριξη και συμβουλές σε θέματα που σχετίζονται με τη χρήση του διαδικτύου, του κινητού τηλεφώνου και των ηλεκτρονικών παιχνιδιών.

Πίνακας 6:

Εικ. 1

Εικ. 2

3.1.5 Ιστορία κινουμένων σχεδίων «Το Μυστικό της Νίκης»

«Το Μυστικό της Νίκης» είναι η πρώτη ιστορία κινουμένων σχεδίων 3D (3D Animation) διάρκειας 20'. (<https://www.youtube.com/watch?v=gyzEclgogFg&t=4s>)

Ολοκληρώθηκε το 2015, στο πλαίσιο της καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ» και μπορεί να αποτελέσει ιδιαίτερα χρήσιμο εργαλείο ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των παιδιών ηλικίας 4 ως 10 ετών.

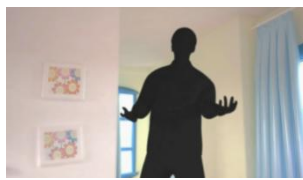
Η πρωταγωνίστρια, ένα κορίτσι του Δημοτικού, δέχεται σεξουαλική παρενόχληση από κάποιον «φίλο» και επιλέγει να αποταθεί σε μια νεράιδα (μητρική φιγούρα) για βοήθεια.

Σενάριο: Η Νίκη υποδέχεται στο σπίτι της τον «φίλο», έναν άνθρωπο-σκιά, με τον οποίο η Νίκη φαίνεται να έχει οικειότητα, να της είναι γνώριμος. Εκείνος, προσπαθώντας να την προσεγγίσει, της κάνει δώρα, της χαρίζει γλυκά και, δείχνοντας ενδιαφέρον για τις ασχολίες της, τη βοηθά να κάνουν τα μαθήματά της. Στη συνέχεια, ζητά από τη Νίκη να παίξουν στο δωμάτιο της το παιχνίδι των αγγιγμάτων, ένα παιχνίδι που πρέπει να το κρατήσουν μυστικό! Όταν ο «φίλος» ζητά από τη Νίκη να την αγγίξει στο βρακάκι, εκείνη θυμώνει και αρνείται έντονα. Η Νίκη απευθύνεται για βοήθεια στη νεράιδα, η οποία της μιλά για τον κανόνα του εσώρουχου, τη διαφορά ανάμεσα σε ένα καλό και ένα κακό μυστικό, ένα καλό κι ένα κακό άγγιγμα και ότι πρέπει να ζητά βοήθεια από κάποιον μεγάλο που εμπιστεύεται.

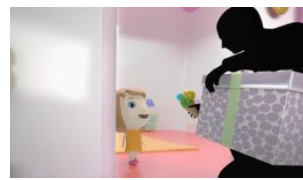
Πίνακας 7:

Εικ. 1

Εικ. 2

Εικ. 3

Εικ. 4

Εικ. 5

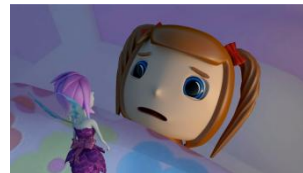
Εικ. 6

Εικ. 7

Εικ. 8

Εικ. 9

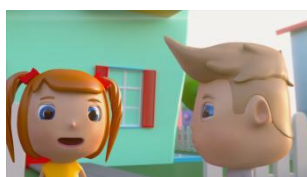
3.1.6 Ιστορία κινουμένων σχεδίων «Το Μυστικό της Νίκης 2 - Η περιπέτεια του Βίκτωρα»

«Το Μυστικό της Νίκης 2 - Η περιπέτεια του Βίκτωρα» (<https://www.youtube.com/watch?v=d0DSvwsM12c&t=4s>) είναι η δεύτερη ιστορία κινουμένων σχεδίων 3D (3D Animation) διάρκειας 20΄ και ολοκληρώθηκε το 2018 ως συνέχεια της πρώτης ιστορίας με τίτλο «Το Μυστικό της Νίκης». Απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 4 ως 10 ετών.

Πρωταγωνιστής είναι ένα αγόρι του Δημοτικού που δέχεται σεξουαλική παρενόχληση από ένα μεγαλύτερο (16χρονο) αγόρι, καθώς θύτες σεξουαλικής κακοποίησης είναι συχνά μεγαλύτερα αγόρια, και επιλέγει να αποταθεί για βοήθεια στη δασκάλα του.

Σενάριο: Ο κεντρικός ήρωας της ιστορίας, ο Βίκτωρας, ένα αγόρι του Δημοτικού και η Νίκη (κεντρική ηρωίδα της πρώτης ιστορίας) μετά το σχόλασμα κατευθύνονται συζητώντας προς το σπίτι τους, όταν τους πλησιάζει ο «φίλος», ένα δεκαεξάχρονο αγόρι γνώριμο στα δυο παιδιά. Ο «φίλος» προσεγγίζει το Βίκτωρα σιγά-σιγά περνώντας χρόνο μαζί του, δείχνοντας ενδιαφέρον για τις ασχολίες του Βίκτωρα, επαινώντας τον συχνά και ενθαρρύνοντας την παρέα μαζί του. Την επόμενη μέρα, τελευταία μέρα της σχολικής χρονιάς, τα παιδιά πηγαίνουν εκδρομή. Ο «φίλος» για άλλη μια φορά προσεγγίζει τον Βίκτωρα με σκοπό να τον απομονώσει από την υπόλοιπη παρέα. Όταν ο «φίλος» προσπαθεί να αγγίξει τον Βίκτωρα στην περιοχή που είναι το εσώρουχο, ο Βίκτωρας θυμώνει, αντιδρά και φεύγει. Στη συνέχεια, απευθύνεται για βοήθεια στη δασκάλα του, η οποία τον καθησυχάζει, τον επαινεί για την αντίδραση του και τον διαβεβαιώνει ότι θα ασχοληθεί με το θέμα.

Πίνακας 8:

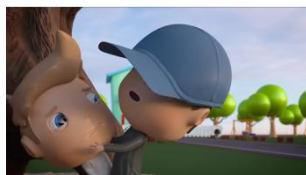
Εικ. 1

Εικ. 2

Εικ. 3

Εικ. 4

Εικ. 5

Εικ. 6

Εικ. 7

Εικ. 8

Εικ. 9

3.2 Παιδαγωγική αξία και καταλληλότητα των εκπαιδευτικών εργαλείων

3.2.1 Πρωτοτυπία και καινοτομία εκπαιδευτικών εργαλείων

Όλα τα εκπαιδευτικά εργαλεία της Καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ» στοχεύουν στη μάθηση μέσα από την ψυχαγωγία, λειτουργώντας σε ένα πλαίσιο ολιστικής προσέγγισης και εμπλουτίζοντας του στόχους του Προγράμματος Σπουδών του νηπιαγωγείου και των πρώτων τάξεων του Δημοτικού Σχολείου.

Ως εργαλεία μάθησης, καινοτομούν καθώς συνδυάζουν την παιδαγωγική, παραμυθική και τηλεοπτική διάσταση (ιστορίες κινουμένων σχεδίων και σποτ):

α) παιδαγωγική, καθώς περιλαμβάνουν όλα τα σημαντικά μηνύματα προστασίας των παιδιών εκπληρώνοντας πολλαπλούς παιδαγωγικούς ρόλους (προσελκυστικό, κατευθυντικό, διδακτικό, ενισχυτικό),

β) παραμυθική, καθώς πρόκειται για αληθοφανείς ιστορίες, με αληθοφανείς ήρωες, σε αληθοφανείς καταστάσεις:

- είτε με τη μορφή παραμυθιού / ενημερωτικού εντύπου για πιο μεγάλες ηλικίες

- είτε (όσον αφορά τις ιστορίες κινουμένων σχεδίων) με τη μορφή παραμυθικής διήγησης με εικόνα, κίνηση, λόγο, μουσική. Η εικοσάλεπτη διάρκειά τους το διαχωρίζει από άλλα κινούμενα σχέδια με την ίδια θεματική που συνήθως έχουν τον χαρακτήρα τηλεοπτικού σποτ μικρότερης διάρκειας.

γ) τηλεοπτική (όσον αφορά τις ιστορίες κινουμένων σχεδίων), καθώς χρησιμοποιούν την τεχνική του τρισδιάστατου κινουμένου σχεδίου, που προσδίδει μια ιδιαίτερα ελκυστική διάσταση και αναπτύσσει τις αισθητικές αξίες των μαθητών.

3.2.2 Επιστημονική εγκυρότητα εκπαιδευτικών εργαλείων

Όλα τα εκπαιδευτικά εργαλεία της Καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ» προβάλλουν ουσιαστικές και επιστημονικά ελεγμένες γνώσεις, σύγχρονες και επίκαιρες που έχουν επιλεγεί και διατυπωθεί από το ειδικό επιστημονικό προσωπικό του Συμβούλιου της Ευρώπης και συμπυκνώνονται στον λεγόμενο «Κανόνα των Εσωρούχων».

Ανάλογες γνώσεις και μηνύματα έχουν συμπεριληφθεί σε παγκόσμιες καμπάνιες προστασίας των παιδιών από την σεξουαλική κακοποίηση που διεξάγουν Διεθνείς Οργανισμοί (ΟΗΕ, Ευρωπαϊκή Ένωση) και Διεθνείς ΜΚΟ που ασχολούνται με τα δικαιώματα του παιδιού σε όλον τον κόσμο.

Οι δύο ιστορίες κινουμένων σχεδίων «Το Μυστικό της Νίκης 1 & 2» υλοποιήθηκαν:

- σε συνεννόηση με την Επιτροπή Lanzarote του Συμβουλίου της Ευρώπης

- με την επιστημονική επίβλεψη του Γιώργου Νικολαΐδη, Ψυχιάτρου, Διευθυντή της Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας-Κέντρου για τη μελέτη και την πρόληψη της κακοποίησης-παραμέλησης των παιδιών του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού.

«Το μυστικό της Νίκης» έχει λάβει τη θετική γνωμοδότηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Παιδείας με το υπ' αριθμόν 34/16-06-2015 πρακτικό και μπορεί να αποτελέσει συμπληρωματικό υλικό προς χρήση από τους εκπαιδευτικούς στο πλαίσιο ευαισθητοποίησης των μαθητών σε θέματα σεξουαλικής κακοποίησης.

«Το μυστικό της Νίκης 2 – Η περιπέτεια του Βίκτωρα» έχει λάβει τη θετική γνωμοδότηση και έγκριση εκπαιδευτικής χρήσης σε μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (Νηπιαγωγείο, Α', Β', Γ' και Δ' Δημοτικού) του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων με το υπ' αρ. 11/27-02-2020 απόσπασμα πρακτικού του Δ.Σ. του Ι.Ε.Π.

3.2.3 Συμβατότητα σε επίπεδο περιεχομένου και γλώσσας ως προς την ηλικία των μαθητών

Σε όλα τα εργαλεία της καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ» χρησιμοποιούνται φράσεις απλές, σύντομες και προσεκτικά διατυπωμένες, ώστε να είναι τόσο κατάλληλες, όσο και κατανοητές από μαθητές ηλικίας νηπιαγωγείου και πρώτων τάξεων δημοτικού.

Οι εικονικοί ήρωες (Κίκο, Χέρι, Νίκη, Βίκτωρας, «φίλος», συμμαθητές, συνομήλικοι, νεράιδα, δασκάλα κλπ) καθώς και οι εικονικοί χώροι στους οποίους εξελίσσονται τα σενάρια των ιστοριών (σχολείο, γειτονιά, σπίτι του ήρωα, χώρος εκδρομής κλπ), ταυτίζονται με τις πραγματικές συνθήκες της καθημερινότητας των παιδιών.

Οι τεχνικές προδιαγραφές (πχ η επιλογή χρωμάτων, οι εναλλαγές εικόνων, εναλλαγές πλάνων σε αργούς ρυθμούς, τα παιγνιώδη εφέ κ.ά.) είναι προσαρμοσμένα για παιδιά μικρής ηλικίας.

Όσον αφορά τις ιστορίες κινουμένων σχεδίων, τον κύριο κορμό πλαισιώνουν τραγούδια, που αποτελούν όχι απλά μέσο ψυχαγωγίας, αλλά εξυπηρετούν τους εκπαιδευτικούς στόχους. Οι στίχοι τους επαναλαμβάνουν τα βασικά μηνύματα προστασίας των παιδιών, ενώ η μουσική, (τέμπο, μελωδικότητα, ρυθμός, λυρικότητα) εμπλουτίζει και υπογραμμίζει τα γλωσσικά μηνύματα.

3.2.4 Προστιθέμενη αξία

Το παραμύθι «Κίκο και το Χέρι» έχει μεταφραστεί σε όλες τις επίσημες γλώσσες των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης και είναι διαθέσιμο στις ιστοσελίδες του οργανισμού. Επίσης, έχει ειδικά διαμορφωθεί σε απτική μορφή για παιδιά τυφλά ή με προβλήματα όρασης με το κείμενο και τη λεκτική περιγραφή των εικόνων σε κώδικα-γραφή μπράιγ και την ανάγλυφη αποτύπωση των εικόνων, ώστε να διαβάζονται μέσω της αφής. Πρόκειται για μια εξαιρετική πρωτοβουλία του Πανεπιστημίου Μακεδονίας σε δύο γλώσσες (ελληνικά και αγγλικά).

«Το μυστικό της Νίκης» προβάλλεται και στη νοηματική γλώσσα για κωφάλαλα παιδιά, καθώς και με ελληνικούς υπότιτλους για βαρήκοα παιδιά. Επίσης, έχει μεταγλωττιστεί στην αγγλική και λουξεμβουργιανή γλώσσα. Τέλος, υπάρχει η δυνατότητα επιλογής υποτίτλων στην αγγλική και στην αραβική γλώσσα.

«Το μυστικό της Νίκης 2 – Η περιπέτεια του Βίκτωρα» προβάλλεται και στη νοηματική γλώσσα για κωφάλαλα παιδιά, καθώς και με ελληνικούς υπότιτλους για βαρήκοα παιδιά. Επίσης, υπάρχει η δυνατότητα επιλογής υποτίτλων στην αγγλική γλώσσα.

3.2.5 Αισθητική αρτιότητα του Animation 3D

Το animation σε διάσταση 3D είναι ιδιαίτερα δημοφιλές και οικείο στα παιδιά και θεωρείται ως μία από τις βασικότερες εκδοχές της οπτικοακουστικής εκπαίδευσης. Κατέχει σημαντικό εκπαιδευτικό ρόλο στην σχολική τάξη καθώς, ως εργαλείο μάθησης, πλαισιώνει με τρόπο ελκυστικό και ευφάνταστο ένα συγκεκριμένο παιδαγωγικό πλαίσιο και συγκεκριμένους διδακτικούς/παιδαγωγικούς στόχους.

Οι δύο ιστορίες κινουμένων σχεδίων συνδυάζουν την άριστη χρήση της ψηφιακής τρισδιάστατης δημιουργίας με την καλλιτεχνική σχεδίαση. Περιλαμβάνουν χαρακτήρες, αντικείμενα, κτίρια ή άλλα στοιχεία αστικού περιβάλλοντος με κύρια χαρακτηριστικά την εικόνα, την κίνηση και την προσομοίωση. Η 3D μορφή τους παρουσιάζει δυναμικά εκπαιδευτικά οφέλη:

- προσελκύει την προσοχή των παιδιών ακόμα και μικρής ηλικίας
- εστιάζει την προσοχή στα σημαντικά μηνύματα
- δημιουργεί ενδιαφέρον στην τάξη
- ενεργοποιεί και αξιοποιεί τη φαντασία των μαθητών
- εμπνέει και κινητοποιεί τους μαθητές
- βελτιώνει τη στάση ως προς το περιεχόμενο και τη μάθηση
- βελτιώνει τη συγκράτηση των βασικών μηνυμάτων προστασίας στη μνήμη
- βελτιώνει την κατανόηση
- ενισχύει τη δημιουργικότητα
- τονώνει τη ροή των ιδεών
- ενισχύει τη βαθύτερη μάθηση
- παρέχει ευκαιρίες ελεύθερης έκφρασης

- κάνει τη μάθηση διασκεδαστική και φτιάχνει την κατάλληλη διάθεση
- μειώνει το άγχος και την ένταση σε δύσκολα θέματα
- δημιουργεί εικόνες που μένουν στη μνήμη.

Το animation υποστηρίζουν με τη συμμετοχή τους καταξιωμένοι επαγγελματίες όπως ο Νίκος Αλιάγας, η Φαίη Σκορδά, η Μαρία Μπεκατώρου, ο Δημήτρης Ουγγαρέζος, η Μιρέλα Πάχου και η Μαρία Δεληκωνσταντίνου στα τραγούδια. Δύο μικροί μαθητές δανείζουν τη φωνή τους στους κεντρικούς ήρωες, στη Νίκη και στον Βίκτωρα. Πρόκειται για ιστορίες ιδιαίτερα δημοφιλείς, καθώς ήδη έχουν μοιραστεί πάνω από 100.000 χιλιάδες αντίτυπα σε όλη την Ελλάδα και αριθμούν εκατομμύρια προβολές στο Youtube!

Κεφάλαιο 4: **Εκπαιδευτικές δραστηριότητες**

4.1 Παιδαγωγική καταλληλότητα και υλοποίηση από τον εκπαιδευτικό

Βασικό στάδιο εφαρμογής του προγράμματος αφορά στο σχεδιασμό καταλλήλων δραστηριοτήτων μάθησης. Η μικρή ηλικία των μαθητών εγείρει την αναγκαιότητα για ποικιλία, απλότητα στην εφαρμογή, ευελιξία στην επιλογή και κυρίως συνδυασμό καταλληλότητας και θελκτικότητας για τους μαθητές.

Ο εκπαιδευτικός, επιλέγοντας τους μαθησιακούς στόχους που θέλει να υλοποιήσει και τις δεξιότητες που θέλει να καλλιεργήσει, μπορεί να σχεδιάσει το δικό του πλάνο μαθήματος (για μία ως τέσσερις διδακτικές ώρες) επιλέγοντας ένα ή περισσότερα από τα προτεινόμενα ενημερωτικά εργαλεία.

Στο παρόν εκπαιδευτικό πρόγραμμα, δίνοντας ένα στίγμα ευελιξίας, έχουμε συμπεριλάβει μια σειρά προτεινόμενων δραστηριοτήτων μάθησης **αρθρωμένων στα ενημερωτικά εργαλεία**, έχουμε δηλαδή σχεδιάσει ομάδες δραστηριοτήτων για τα εργαλεία πχ. Εκπαιδευτική αξιοποίηση υλικού «Κίκο και το Χέρι, εκπαιδευτική αξιοποίηση ιστορίας κινουμένων σχεδίων «Το μυστικό της Νίκης κλπ), χωρίς γραμμικότητα στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή. Αρθρωτά, μπορούν να επιλέγονται όσες και όποιες εκπαιδευτικές δραστηριότητες κρίνονται κατάλληλες από τον δάσκαλο.

Με αυτόν τον τρόπο, ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει παράλληλα ή σε διαδοχική σειρά (που θα επιλέξει ο ίδιος) ένα ή περισσότερα εργαλεία μάθησης και τις αντίστοιχες εκπαιδευτικές δραστηριότητες με ευελιξία, φτιάχνοντας ένα πλάνο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των μαθητών της τάξης του (ηλικιακές και εκπαιδευτικές), που να αρθρώνεται στο υπόλοιπο πρόγραμμα που ακολουθεί και που να αξιοποιεί τις προγενέστερες γνώσεις και δεξιότητες των μαθητών του. Εξάλλου, οι διδακτικές δραστηριότητες που προτείνονται είναι διαβαθμισμένης δυσκολίας και μπορούν με μικρές παραλλαγές να υλοποιηθούν από μαθητές διαφορετικών ηλικιακών ομάδων.

Είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι ο εκπαιδευτικός δεν χρειάζεται να έχει εξειδικευμένες γνώσεις πάνω στο θέμα της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης. Το παρόν εκπαιδευτικό πρόγραμμα σχεδιάστηκε με σκοπό να αρθεί ο πιθανός δισταγμός εκ μέρους του εκπαιδευτικού να ασχοληθεί με ένα θέμα που φαντάζει «δύσκολο, απλησίαστο ή μη διαχειρίσιμο».

4.2 Αναλυτική περιγραφή διδακτικών δραστηριοτήτων

Η κάθε ομάδα εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων αξιοποίησης του ενημερωτικού υλικού συνοδεύεται από τον καθορισμό των στόχων που επιλέγονται προς υλοποίησης, τις δεξιότητες προς καλλιέργεια και τις κατάλληλες μεθοδολογικές προσεγγίσεις και τεχνικές.

4.2.1 Πρόταση εκπαιδευτικής αξιοποίησης του σποτ και του παραμυθιού «Κίκο και το Χέρι»

Εκπαιδευτικοί στόχοι

Στόχος 1 Κανόνας Εσωρούχων
Στόχος 2 Το σώμα μου μου ανήκει
Στόχος 4 Λέω όχι, εννοώ όχι!
Στόχος 5 Σημεία του σώματος
Στόχος 10 Διαφορά καλό & κακό
άγγιγμα
Στόχος 13 Όριο τα εσώρουχα
Στόχος 14 & 15 Διαφορά καλό & κακό
μυστικό

Δεξιότητες

Αυτομέριμνα
Ανθεκτικότητα
Ενσυναίσθηση
Κοινωνικές σχέσεις
Κριτική σκέψη

Μεθοδολογία

Μαθητοκεντρική
Ανακαλυπτική
Συνεργατική
Παιγνιώδης
Διαδραστική
Διαφοροποιημένη

Τεχνικές

Τεχνική της αφήγησης
Εκπαιδευτικά παιχνίδια
Μιμήσεις
Μουσικοκινητική αγωγή

Ο εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί ως αφορμή τις αφίσες του/της Κίκο που έχει τοποθετήσει στους τοίχους της τάξης. Ζητά από τα παιδιά να περιγράψουν τι βλέπουν σε κάθε αφίσα.

- Τι βλέπετε στην πρώτη αφίσα;
- Τι χρώματα έχει ο/η Κίκο; Η υπόλοιπη αφίσα;
- Πώς είναι ντυμένος ο/η Κίκο;
- Τι συναισθήματα φαίνεται να έχει; Είναι χαρούμενος/η; Πώς το καταλάβατε;
- Για ποιο λόγο έχει ανοικτό το στόμα;
- Τι βλέπετε στη δεύτερη αφίσα;
- Τι χρώματα έχει το Χέρι; Η υπόλοιπη αφίσα;
- Τι συναισθήματα φαίνεται να έχει ο/η Κίκο; Πώς το καταλάβατε;
- Τι βλέπετε στη τρίτη αφίσα;

- Γιατί ο/η Κίκο κοιμάται στην αγκαλιά του φίλου του «Χέρι»; Πώς νομίζετε ότι αισθάνεται;

Στη συνέχεια ο εκπαιδευτικός προβάλλει το σποτ «Κίκο και το Χέρι». <https://enastapente.gr/en/kiko-kai-to-xeri>. Προτείνεται να προβληθεί δύο φορές, κάτι που το επιτρέπει και η σύντομη διάρκειά του.

Το σποτ βοηθάει τα παιδιά να αναγνωρίζουν ένα φανερό και εύκολο να θυμούνται όριο, τα εσώρουχα.

Συζητάμε με τους μαθητές θέτοντας μικρές, κατανοητές ερωτήσεις., όπως:

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Τι κάνει το χέρι στη μικρή ιστορία; ➤ Σε ποια σημεία αγγίζει το Χέρι τον/την Κίκο; ➤ Τι αισθήματα φαίνεται να έχει ο/η Κίκο; Πώς το καταλάβατε; ➤ Ποιο νομίζετε ότι είναι καλό και ποιο κακό άγγιγμα, ανάλογα με τα συναισθήματα που προκαλεί; ➤ Πώς αντιδρά ο/η Κίκο στα διάφορα αγγίγματα; Πώς το καταλάβατε; ➤ Τι διαφορετικά χρώματα παίρνει το Χέρι; Γιατί γίνεται αυτή η αλλαγή;

Έτσι σιγά-σιγά με τις απαντήσεις των παιδιών αναλύονται οι παρακάτω έννοιες:

1. Τα μέρη του σώματος. Ποια μέρη του σώματος είναι προσωπικά
2. Τα αγγίγματα. Διαφορά ανάμεσα σε ένα καλό και ένα κακό άγγιγμα
3. Αναγνωρίζω τα συναισθήματά μου
4. Ο Κανόνας των Εσωρούχων. Το σώμα μου μου ανήκει. Όχι, σημαίνει όχι!

Ενότητα δραστηριοτήτων 1 – Βασικά μέρη Σώματος. Ποια μέρη του σώματος είναι προσωπικά

Το παιδί αναγνωρίζει τα διάφορα μέρη του σώματός του και κατανοεί τον τρόπο που κινούνται και τις ενέργειες που κάνουν, παίζοντας παιχνίδια:

1. Χόκι Πόκι https://www.youtube.com/watch?v=P7kyL1H_IUE&fbclid=IwAR1W_kvHlxQltnJRkq2v-0PW1DhQ43PX1zIGN3clmXk6iD9-cnmpkdTqajY

2.Κεφάλι, ώμοι, γόνατα και πόδια

<https://www.youtube.com/watch?v=IwJNb9MRrwo&fbclid=IwAR34p9VLSwUYblqAmGyz07NTrbVMPgVgvaGluxJaxFcZN5xfRma4ubtzX4Q>

3. Παιχνίδι «Μη μπερδευτείς»

Στεκόμαστε όλοι σε κύκλο. Ένα παιδί δείχνει ένα σημείο του σώματός του και λέει πως είναι κάποιο άλλο σημείο του σώματος του, π.χ. δείχνει το κεφάλι και

λέει πως είναι το πόδι του! Τα παιδιά πρέπει να δείξουν στο σώμα τους το σημείο που λέει και όχι το σημείο που δείχνει, δηλαδή στην προκειμένη περίπτωση, το πόδι τους! Όποιος μπερδευτεί, βγαίνει από το παιχνίδι.

4. **Twister:** Απλώνουμε το twister στο πάτωμα και δίνουμε παράγγελα. Να ακουμπήσουν το χεράκι, τον αγκώνα, το ποδαράκι, το γονατάκι κ.α. μέρη του σώματος πάνω στο σχεδιάγραμμα

5. **«Φρίξος και Λίλη»:** Σε δύο κομμάτια χαρτί του μέτρου, βάζουμε να ξαπλώσουν ένα αγόρι και ένα κορίτσι της τάξης μας και με τους μαρκαδόρους τα υπόλοιπα παιδιά φτιάχνουν τα περιγράμματα του σώματός τους. Δίνουμε στα ομοιώματά μας από ένα όνομα πχ Φρίξος και Λιλή. Στη συνέχεια χρησιμοποιούμε διάφορα υλικά για να συμπληρώσουμε τα σημεία του σώματος πχ μάτια, μύτη κλπ και για να ντύσουμε τα ομοιώματά μας. Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε μαρκαδόρους, γκοφρέ, πον-πον, μαλλιά και ό,τι άλλο υλικό έχουμε. Συζητάμε με τα παιδιά ποια από τα μέρη του σώματος είναι προσωπικά (αυτά που καλύπτονται από εσώρουχο ή το μαγιό).

Ενότητα δραστηριοτήτων 2 – Τα αγγίγματα Διαφορά ανάμεσα σε ένα καλό και ένα κακό άγγιγμα

1. **«Hi five» και άλλα αγγίγματα:** Ο εκπαιδευτικός συζητά για διάφορα αγγίγματα που κάνουν οι άνθρωποι είτε στον εαυτό τους είτε σε/με κάποιον άλλο. Τέτοια αγγίγματα είναι η χειραψία, ένα φιλή, μια αγκαλιά, ένα χάδι στα μαλλάκια, το ξύσιμο της μύτης, το τσίμπημα στο μάγουλο, το hi five, ένα άγγιγμα σε κάποιο προσωπικό σημείο, το τράβηγμα του αυτιού, χαιρετισμός με τους αγκώνες, χαιρετισμός με τις πατούσες. Συζητά με τα παιδιά ποια από αυτά τα αγγίγματα θεωρούν ότι είναι καλά και ποια όχι. Η άποψη των παιδιών είναι πολύ σημαντική γιατί πχ ένα τσίμπημα στο μάγουλο είναι για έναν ενήλικα ένα καλό άγγιγμα, συνήθως όμως όχι για τα παιδιά.

2. **«Φρίξος κα Λίλη 2»:** Στη συνέχεια, χρησιμοποιούμε τα ομοιώματα που κατασκευάσαμε στην προηγούμενη ενότητα. Ο εκπαιδευτικός έχει μια στοίβα τετράγωνα χαρτάκια με το «Χέρι», τα μισά είναι χρωματιστά και τα μισά είναι ασπρόμαυρα. Διαλέγει ένα από τα αγγίγματα που συζήτησε πριν με τα παιδιά και τους ζητά να κολλήσουν στο σημείο του ομοιώματος ένα χρωματιστό Χέρι αν νομίζουν ότι είναι ένα καλό άγγιγμα ή ένα ασπρόμαυρο Χέρι αν νομίζουν ότι δεν είναι ένα καλό άγγιγμα.

3. Ζωγραφική με θέμα «Κίκο και το Χέρι»

Ενότητα δραστηριοτήτων 3 - Αναγνωρίζω τα συναισθήματά μου

1. **«Είμαι χαρούμενος, είμαι λυπημένος»:** Χρησιμοποιούμε εικόνες emoticons για να συζητήσουμε με τα παιδιά ποια από τα συναισθήματα μας κάνουν να χαμογελάμε και ποια όχι. Χρησιμοποιούμε δύο μεγάλα χαρτόνια όπου τα παιδιά χωρίζουν και κολλάνε αντίστοιχα τα συναισθήματα.

👉	επιχειρήματα	😏	χαλαρά
😏	βίτση	😏	άρση
👉	ελπίδα	😏	περιγέρση
😏	κουρασμένος	😏	εξοικονομικός και ασφοροφύμενος
😏	παρημένος	😏	μόνος
😏	σοσιαλικά	😏	ενταύθα
😏	κιάδα νοσηλεία	😏	θυμωμένος
😏	άρρωστος	😏	καταχρησμένος
😏	εξοικονομικός	😏	εξοικονομικός
😏	κιάδα αναστασία	😏	καταλυτικά

😏	χαρούμενος	😏	αλογισμός
😏	κιάδα από τον ύπνο	😏	λυπημένος
😏	κιάδα	😏	κιάδα
😏	επιστολιμένος	😏	επισημμένος
😏	πρεσβυτικός	😏	αγνισμός
😏	παισιώδης	😏	φροτιστικά
😏	κιάδα	😏	σε γισση δίδεται
😏	δαμάδα	😏	κιάδα
😏	Επιστολιτικός	😏	κιάδα
😏	Επιστολιτικός	😏	άρρωστος
😏	κιάδα	😏	παισιώδης

😏	άρρωστος	😏	καταχρησμένος
😏	εξοικονομικός	😏	εξοικονομικός
😏	κιάδα	😏	καταχρησμένος
😏	αράδα	😏	αποραμένος
😏	εξοικονομικός	😏	εξοικονομικός
😏	αποραμένος	😏	ταχρός
😏	κιάδα	😏	βαρέτα
😏	κιάδα	😏	κιάδα
😏	κιάδα	😏	κιάδα
😏	κιάδα	😏	κιάδα
😏	κιάδα	😏	κιάδα

2. «**Σε ένα κλικ**»: Ο εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί μια σειρά από φωτογραφίες ανθρώπων που έχουν κάποια έντονη έκφραση. Μαθαίνουμε να αναγνωρίζουμε συναισθήματα σε εκφράσεις που παίρνει το πρόσωπο.

3. **Τραγούδι** συναισθημάτων

<https://www.youtube.com/watch?v=fob20nSX7Mk>

4. **Ομαδικά παιχνίδια**

1. Σε ένα κύκλο με το σύνθημα του εκπαιδευτικού τα παιδιά κάνουν φατσούλες συναισθημάτων. Είμαι λυπημένος, χαρούμενος θυμωμένος.
2. Ζάρια συναισθημάτων

Ενότητα δραστηριοτήτων 4 - Ο Κανόνας των Εσωρούχων. Το σώμα μου μου ανήκει. Όχι, σημαίνει όχι!

1. **Ανάγνωση παραμυθιού**
2. **Κουκλοθέατρο** «Κίκο και Χέρι» – δραματοποίηση του παραμυθιού
3. **Διήγηση** του παραμυθιού με παντομίμα από τα παιδιά με ήχους και κινήσεις.

4.2.2 Πρόταση εκπαιδευτικής αξιοποίησης της ιστορίας κινουμένων σχεδίων «Το μυστικό της Νίκης»

Εκπαιδευτικοί στόχοι

Στόχος 1 Κανόνας Εσωρούχων
Στόχος 4 Λέω όχι αμέσως και κάθετα
Στόχος 10 Διαφορά καλό & κακό άγγιγμα
Στόχος 14 & 15 Διαφορά καλό & κακό μυστικό
Στόχος 16 Ενημέρωση ενήλικα που εμπιστεύομαι
Στόχος 17: μυστικότητα τακτική των δραστηνών.
Στόχος 18 Προφίλ γνωστού δράστη
Στόχος 23, 24, 25 Δίκτυο ασφάλειας

Μεθοδολογία

Μαθητοκεντρική
Συνεργατική
Παιγνιώδης
Διαδραστική
Διαφοροποιημένη
Ανακαλυπτική

Δεξιότητες

Αυτομέριμνα
Ανθεκτικότητα
Ενσυναίσθηση
Κριτική σκέψη

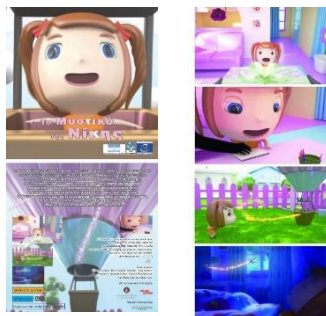
Δημιουργικότητα
Συνεργασία
Μελέτη περιπτώσεων

Τεχνικές

Τεχνική της αφήγησης
Εκπαιδευτικά παιχνίδια
Μιμήσεις
Μουσικοκινητική αγωγή

Δραστηριότητα 1: «Μια δική μου ιστορία»

Ο εκπαιδευτικός, χρησιμοποιώντας ως αφορμή τα banners της Νίκης που τα έχει εκτυπώσει και τοποθετήσει στους τοίχους της τάξης, κάνει μία μικρή εισαγωγή.

Στη συνέχεια και πριν την προβολή της ταινίας «Το μυστικό της Νίκης» αξιοποιεί πλάνα και διεγείρει συζήτηση με τα παιδιά θέτοντας μικρές, κατανοητές ερωτήσεις.

Ανάλογα με το προφίλ των μαθητών του, ο εκπαιδευτικός επιλέγει αν τα παιδιά θα εργαστούν σε μικρές ομάδες δίνοντας συλλογικές απαντήσεις ή αν οι απαντήσεις θα δίνονται ατομικά από τον κάθε μαθητή.

Εικόνα 1

- Τι βλέπετε στην εικόνα;
- Πώς είναι το σπίτι; Τι χρώματα έχει;
- Πώς είναι το κοριτσάκι; Πόσο χρονών μπορεί να είναι;
- Με ποιον μένει; Σε ποιον μπορεί να άνοιξε την πόρτα;
- Τι συναισθήματα φαίνεται να έχει; Είναι χαρούμενη; Πώς το καταλάβατε;

Εικόνα 2

- Ποιος ήταν τελικά πίσω από την πόρτα;
- Πώς είναι και γιατί πιστεύετε ότι φαίνεται έτσι;
- Είναι άγνωστος ή γνωστός;
- Τι είναι αυτά που κρατάει;
- Τι συναισθήματα φαίνεται να έχει ο κύριος;
- Τι συναισθήματα φαίνεται να έχει το κοριτσάκι;
- Τον γνωρίζει;
- Τι μπορεί να λένε;

Εικόνα 3	Εικόνα 4
	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Τι μπορεί να λένε τώρα; ➤ Γιατί ο κύριος βάζει το χέρι του στο στόμα του; Τι σημαίνει αυτό; Τι μπορεί να λέει στο κοριτσάκι; ➤ Το κοριτσάκι τι συναισθήματα φαίνεται να έχει; Πώς το κατάλαβες; ➤ Τι πρέπει να κάνει τώρα; 	

Εικόνα 5	
	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Τι βλέπετε στην εικόνα; Με ποια μιλάει το κοριτσάκι; ➤ Πώς νιώθει; ➤ Ποια είναι αυτή νεράιδα; Πώς είναι; Τι χρώματα έχει; ➤ Τι μπορεί να λέει στο κοριτσάκι; ➤ Τι πιστεύεις ότι θα έγινε μετά; 	

Δραστηριότητα 2: «Μια ιστορία για τη Νίκη»

Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός προβάλλει όλη την ιστορία, χωρίς διακοπή και χωρίς σχολιασμό.

<https://www.youtube.com/watch?v=gyzEclgogFg>

Μετά το τέλος της ιστορίας, μπορεί να θέσει τις παρακάτω ερωτήσεις. Τα παιδιά μπορούν να εργαστούν είτε ατομικά είτε ομαδικά.

- Μπορείς να συγκρίνεις τη δική μας ιστορία με την ιστορία της Νίκης; Ποια κοινά στοιχεία έχουν; Ποιες διαφορές; Τι τέλος είχε η μία ιστορία και τι τέλος η άλλη;
- Ποιος θα μπορούσε να είναι ο «φίλος»;
- Είναι όλα τα μυστικά καλά; Ποιο μπορεί να είναι ένα καλό μυστικό;
- Ποιο μπορεί να είναι ένα κακό μυστικό;
- Σε ποιον θα εμπιστευόσουν τα μυστικά σου;
- Τι θα έκανες αν κάποιος σου ζητούσε να κρατήσεις ένα μυστικό, ενώ εσύ δε το θεωρείς σωστό;
- Είναι όλα τα αγγίγματα καλά; Ποιο μπορεί να είναι ένα καλό άγγιγμα;
- Ποιο μπορεί να είναι ένα κακό άγγιγμα;
- Τι λέει ο Κανόνας των Εσωρούχων;
- Τι θα συμβούλευες στο κοριτσάκι, αν ήσουν η νεράιδα;
- Ποιος/α είναι η δική σου νεράιδα;
- Αν είχες ένα μαγικό ραβδί και μπορούσες να αλλάξεις την ιστορία, τι θα άλλαζες και γιατί;
- Ποιο είναι το μήνυμα που θα έδινες εσύ;

Άλλες δραστηριότητες

Για να δοθεί μία παιγνιώδης διάσταση στην αξιοποίηση της ιστορίας, τα παιδιά μπορούν να κάνουν τα παρακάτω:

Αξιοποίηση τραγουδιών της ιστορίας

Τα παιδιά μπορούν:

- να μάθουν και να τραγουδήσουν τα τραγούδια της ταινίας
- μπορούν να κάνουν παντομίμα τους στίχους των τραγουδιών
- Να τραγουδήσουν με τη συνοδεία κρουστών μουσικών οργάνων το τραγούδι με τίτλο «Το μυστικό της Νίκης»
- Χρησιμοποιώντας το τραγούδι με τίτλο «Το μυστικό της Νίκης» να παίξουν το παρακάτω παιχνίδι: Τα παιδιά ζευγάρια κρατιούνται από το χεράκι και περπατούν ή στέκονται στο χώρο στο ρυθμό της μουσικής με βηματισμό μαρς. Με τη συνοδεία του ρεφρέν κάθονται αντικριστά και ακουμπούν τα μέρη του προσώπου και του σώματός τους. Στο στίχο «όχι όμως το βρακάκι» κάνουν όλοι μαζί την κίνηση «όχι» με τα χέρια τους.

Καλλιτεχνική αξιοποίηση

Τα παιδιά μπορούν:

- Να φτιάξουν τις δικές τους αφίσες με εικόνα και μήνυμα (πχ «Τα καλά μυστικά με κάνουν χαρούμενο. Τα κακά μυστικά όχι» / Το σώμα μου ανήκει / Όχι, σημαίνει όχι! / Αν ένα άγγιγμα με κάνει να μην νιώθω καλά, τότε δεν είναι καλό! / Αν νιώθω στενοχώρια ή φόβο, μιλώ σε κάποιον που εμπιστεύομαι»).
- Όλη η τάξη, να φτιάξουν ένα ομαδικό έργο πάνω σε χαρτί μέτρου με ζωγραφιές, μηνύματα, κολλάζ ... με τους ήρωες της ιστορίας. Το κάθε παιδί έχει ένα δικό του χώρο πάνω στο τεράστιο χαρτί και ζωγραφίζει την αγαπημένη του σκηνή από την ταινία. Το τελικό έργο έχει ζωγραφιές και προς τις τέσσερις πλευρές του χαρτιού και με διαφορετικό προσανατολισμό.
- Να ζωγραφίσουν σε ένα χαρτί τη δική τους νεράιδα και να την ονοματίσουν (είναι πχ η μαμά μου)

Επιδαπέδιο παιχνίδι «Φιδάκι»

- Υλικά: Ένα τεράστιο επιδαπέδιο φιδάκι / Ένα μεγάλο Ζάρι / Πιόνια, τόσα όσα οι ομάδες / Καρτέλες ερωτήσεων / Καρτέλες δοκιμασιών
Ο εκπαιδευτικός ή και οι μαθητές μπορούν να κατασκευάσουν ένα γιγάντιο φιδάκι με χαρτί του μέτρου για να μπει στο κέντρο της τάξης. Χρειάζονται επίσης ένα ζάρι μεγάλου μεγέθους και πιόνια τόσα όσα οι ομάδες και καρτέλες με ερωτήσεις ή δοκιμασίες.
Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες των δύο-τριών ατόμων και ρίχνουν το ζάρι με τη σειρά. (Ξεκινά η ομάδα με τη μεγαλύτερη ζαριά στον πρώτο γύρο). Προχωρούν τόσα κουτάκια όσα έφερε η ζαριά τους. Τότε ρωτάται η ομάδα αν θέλουν «ερώτηση» ή «δοκιμασία» και παίρνει μία κάρτα από την αντίστοιχη στοίβα. Αν η ομάδα απαντήσει σωστά ή ολοκληρώσει τη δοκιμασία προχωρά άλλα τόσα τετράγωνα όσα ήταν η ζαριά. Αν δεν απαντήσει ή δεν ολοκληρώσει τη δοκιμασία μένει στο κουτάκι
πχ Είμαι στην αφετηρία / Ζαριά πέντε → προχωρώ πέντε κουτάκια και φτάνω στο κουτάκι 5 / απαντώ ή κάνω τη δοκιμασία σωστά → προχωρώ άλλα πέντε κουτάκια και φτάνω στο 10 / δεν απαντώ ή δεν κάνω τη δοκιμασία σωστά → μένω στο κουτάκι που ήμουν στον αριθμό 5
Κάποιες από τις ερωτήσεις και τις δοκιμασίες μπορούν να έχουν περιεχόμενο και αντικείμενο σχετικό με την ταινία.

Δείγμα ερωτήσεων	Δείγμα δοκιμασιών
1. Ποιος είναι ο κανόνας των Εσωρούχων; 2. Πότε ένα άγγιγμα είναι καλό; 3. Πότε ένα μυστικό είναι κακό;	1. Τραγουδήστε το τραγούδι «Το μυστικό της Νίκης» 2. Ζωγραφίστε μέσα σε ένα λεπτό τη Νίκη 3. Ακουμπήστε τη μύτη σας με το αριστερό σου γόνατο

4.2.3 Πρόταση εκπαιδευτικής αξιοποίησης της ιστορίας κινουμένων σχεδίων «Το μυστικό της Νίκης 2 – Η περιπέτεια του Βίκτωρα»

Εκπαιδευτικοί στόχοι

Στόχος 1 Κανόνες Εσωρούχων
Στόχος 4 Λέω όχι αμέσως και κάθετα
Στόχος 8 Ενημέρωση ενήλικα που
εμπιστεύομαι
Στόχος 14 & 15 Διαφορά καλό & κακό
μυστικό
Στόχος 19 Δώρα και αντάλλαγμα
Στόχος 23, 24, 25 Δίκτυο ασφάλειας

Δεξιότητες

Αυτομέριμνα
Ενσυναίσθηση
Κοινωνικές σχέσεις
Κριτική σκέψη

Δημιουργικότητα
Συνεργασία
Μελέτη περιπτώσεων

Μεθοδολογία

Μαθητοκεντρική
Συνεργατική
Ανακαλυπτική
Παιγνιώδης
Διαδραστική
Διαφοροποιημένη

Τεχνικές

Τεχνική της αφήγησης
Εκπαιδευτικά παιχνίδια
Κόμικ
Συγγραφή σεναρίου

Δραστηριότητα 1: «Ο Κανόνας των Εσωρούχων»

Ο εκπαιδευτικός, έχει εκτυπώσει και τοποθετήσει τα banners του Βίκτωρα στους τοίχους της τάξης. Παράλληλα το βίντεο έχει ξεκινήσει <https://www.youtube.com/watch?v=d0DSvwsM12c>

και προβάλλονται τα πρώτα τέσσερα λεπτά, που περιλαμβάνουν το πρώτο τραγούδι της ταινίας. Ο εκπαιδευτικός αφήνει τα παιδιά να τακτοποιηθούν και να ακούσουν το τραγούδι χωρίς κάποιο σχόλιο. Με το τέλος του τραγουδιού κάνει μία μικρή εισαγωγή ή μπορεί π.χ. να ρωτήσει αν κάποιο παιδί γνωρίζει τον Κανόνα των Εσωρούχων στον οποίο αναφέρεται το τραγούδι.

Δραστηριότητα 2: «Μια ιστορία για τον Βίκτωρα»

Η προβολή συνεχίζει και γίνεται τμηματικά. Ο εκπαιδευτικός θέτει ερωτήσεις κάθε φορά σχετικά με το απόσπασμα που προβλήθηκε.

Ανάλογα με το προφίλ των μαθητών του, ο εκπαιδευτικός επιλέγει αν τα παιδιά θα εργαστούν σε μικρές ομάδες δίνοντας συλλογικές απαντήσεις ή αν οι απαντήσεις θα δίνονται ατομικά από τον κάθε μαθητή.

Απόσπασμα 1: 04:03 – 08:20

- Πώς λένε τον πρωταγωνιστή της ταινίας;
- Πώς λένε τη φίλη του; Από πού νομίζεις ότι τη γνωρίζει;
- Ποιο είναι το μεγαλύτερο αγόρι που μιλάει στον Βίκτωρα;
- Από πού ξέρει τον Βίκτωρα;
- Ποια είναι η σχέση τους; Είναι φίλοι; Πώς το κατάλαβες;
- Πόσο καλά τον γνωρίζει;
- Τον εμπιστεύεται; Από πού το κατάλαβες;
- Τι συναισθήματα έχει ο Βίκτωρας για τον μεγαλύτερο φίλο του και τι συναισθήματα έχει ο μεγαλύτερος για τον Βίκτωρα;

Απόσπασμα 2: 08:20 – 10:05

- Τι παιχνίδι παίζουν η Νίκη και ο Βίκτωρας;
- Τι συναισθήματα έχουν ο ένας για τον άλλο;
- Τι συμβουλή έδωσε η Νίκη στο Βίκτωρα και γιατί;

Απόσπασμα 3: 10:05 – 11:30

- Πώς σου φαίνεται η συμπεριφορά του μεγαλύτερου παιδιού;
- Γιατί λέει στο Βίκτωρα, στην αρχή, ότι τον ξέχασε; Πώς θα ένιωθες εσύ στη θέση του Βίκτωρα;
- Γιατί του υπενθυμίζει συνεχώς ότι είναι κολλητοί φίλοι;
- Τι δωρίζει στον Βίκτωρα και γιατί;
- Τι αντάλλαγμα ζητά για το δώρο που του έκανε;
- Όταν κάνουμε δώρα σε κάποιον που τον αγαπάμε πολύ, είναι σωστό να ζητάμε κάτι για ανταλλαγή;
- Πιστεύεις ότι έπρεπε ή δεν έπρεπε ο Βίκτωρας να κρατήσει μυστικά τα παιχνίδια με τον καινούριο του φίλο;
- Πώς ένιωσε ο Βίκτωρας όταν του ζήτησε να κρατήσει μυστικά τα παιχνίδια τους;
- Πώς θα ένιωθες εσύ αν ήσουν στη θέση του Βίκτωρα;

Απόσπασμα 4: 11:30 – 17:00

- Τι κόλπα «μεγάλων» μαθαίνει το μεγαλύτερο αγόρι στον Βίκτωρα;
- Γιατί δεν ήθελε να παίξει με όλα τα παιδιά και πήρε μόνο τον Βίκτωρα να του τα δείξει;
- «Τώρα που σου έμαθα τα κόλπα στο σκέιτ, σε βοήθησα με τα φυτά και σου έκανα και αυτό το δώρο, για να είμαι και εγώ χαρούμενος ...»: Γιατί χρησιμοποίησε τα παραπάνω λόγια το μεγάλο αγόρι; Τι θέλει να πετύχει; Τι αντάλλαγμα ζήτησε; Πώς νιώθει ο Βίκτωρας;
- Πώς αντέδρασε ο Βίκτωρας;
- Τι συναισθήματα έχει τώρα ο Βίκτωρας;
- Τι σημαίνει «φιλία» για εσένα;
- Σου αρέσει να κάνεις δώρα στους φίλους σου; Τι νιώθεις όταν προσφέρεις ένα δώρο σε κάποιον που αγαπάς;

Απόσπασμα 5: 17:00 – 19:10

- Κράτησε το μυστικό ο Βίκτωρας;
- Σε ποιον πήγε να εκμυστηρευτεί το μυστικό;
- Τι θα έκανες εσύ στη θέση του;
- Τι συμβούλεψε η δασκάλα τον Βίκτωρα;
- Πώς χειρίστηκε η δασκάλα το πρόβλημα του Βίκτωρα; Τον καθησύχασε;
- Τον βοήθησε;
- Πώς πιστεύετε ότι νιώθει τώρα ο Βίκτωρας;
- Έκανε καλά που αποκάλυψε το μυστικό;
- Τι μπορεί να συνέβαινε, αν δε το είχε κάνει;
- Αν είχες ένα μαγικό ραβδί και μπορούσες να αλλάξεις κάτι στην ιστορία, τι θα άλλαζες και γιατί;

Άλλες δραστηριότητες

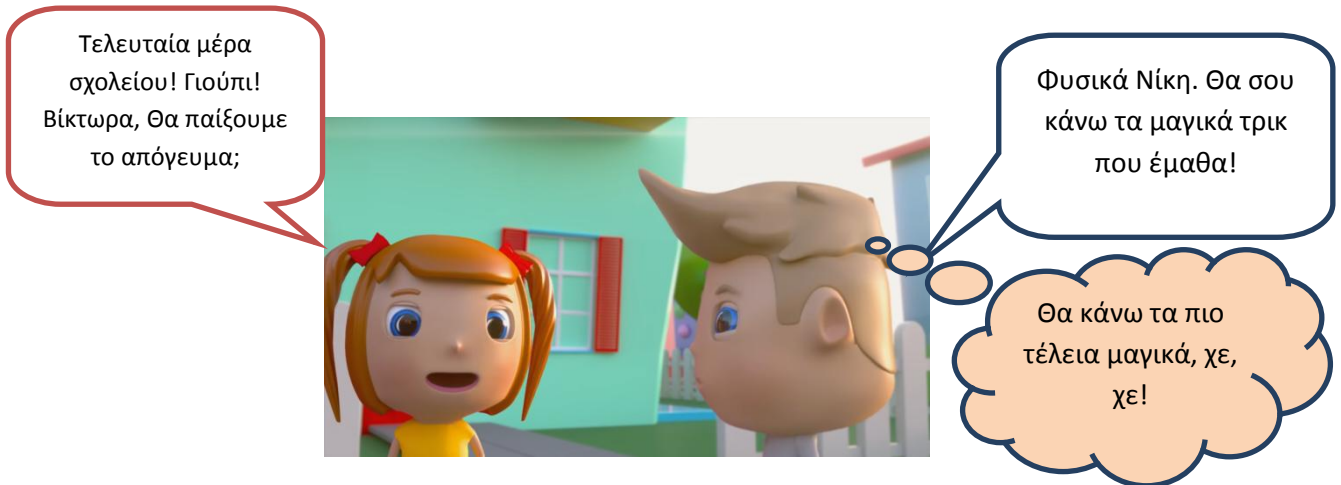
Για να δοθεί μία παιγνιώδης διάσταση στην αξιοποίηση της ιστορίας, τα παιδιά μπορούν να κάνουν τα παρακάτω:

«Ένα άλλο τέλος στην ιστορία» (δημιουργική γραφή)

Η ιστορία του Βίκτωρα παγώνει τη στιγμή που ο «φίλος» πάει να αγγίξει τον Βίκτωρα στην περιοχή που είναι το εσώρουχο. Ο εκπαιδευτικός ζητά από τα παιδιά να φανταστούν και να γράψουν ένα άλλο τέλος (μέγεθος μίας παραγράφου). Θα χρειαστεί να πουν πώς αντιδρά ο Βίκτωρας, πώς μπορεί να αισθάνεται και σε ποιο πρόσωπο μπορεί να στραφεί για βοήθεια.

Δημιουργία κόμικ:

Ο εκπαιδευτικός μοιράζει στα παιδιά από ένα Α3 χωρισμένο σε 9 ίδια κουτάκια και ζητά από τα παιδιά να ζωγραφίσουν εννιά σκηνές από την ιστορία του Βίκτωρα και να βάλουν και λόγια σε κάθε σκηνή. Μπορούν να προσθέσουν τίτλο και να χρησιμοποιήσουν τεχνικές κόμικ. Εναλλακτικά, μπορεί να ζητήσει από τα παιδιά να γίνει εργασία στο σπίτι σε υπολογιστή. Στο τέλος, όλα τα κόμικ αναρτώνται στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης.

Κύκλος εμπιστοσύνης

Αν ήσουν στη θέση του Βίκτωρα, σε ποιον θα ζητούσες βοήθεια; Ζωγράφισε και κατονόμασε ένα πρόσωπο από την οικογένεια και δύο πρόσωπα έξω από το σπίτι.

Ομαδικό παιχνίδι

▪ Παιχνίδι Ρουκ-Ζουκ

Υλικά: Ακουστικά που να απομονώνουν τον ήχο / Καρτέλες με λέξεις σχετικές με την ταινία που να συνοδεύονται με ομάδα σχετικών λέξεων με την πρώτη λέξη. Παραδείγματα κάρτας:

ΣΚΕΙΤ-ΜΠΟΡΤΝΤ	ΦΙΛΟΣ	ΔΩΡΟ	ΜΥΣΤΙΚΟ
ρόδες φιγούρες σανίδα ράμπα πατίνι	κολλητός έμπιστος παρέα φιλία καλός	πακέτο περιτύλιγμα κορδέλα γενέθλια έκπληξη	κρυφό εμπιστοσύνη ψιθύρισμα κρατώ καλό ή κακό

ΑΛΛΕΣ ΛΕΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ: ΣΙΩΠΗ, ΑΓΓΙΓΜΑ, ΕΚΔΡΟΜΗ, ΔΑΣΚΑΛΑ, ΕΣΩΡΟΥΧΟ... Είναι επιθυμητό, οι βασικές λέξεις στις καρτέλες να υπάρχουν ως αντικείμενα ή έννοιες στην ταινία

Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες των πέντε ατόμων. Οι ομάδες παίζουν με τη σειρά. Όλοι φορούν ακουστικά στα αυτιά τους, ώστε να μην ακούν τι λέγεται από τους προηγούμενους παίκτες της ομάδας, εκτός από τον πρώτο παίκτη.

Ο εκπαιδευτικός δείχνει τη βασική λέξη της κάρτας στον πρώτο παίκτη και αυτός πρέπει να κάνει στον δεύτερο παίκτη μια περιγραφή, έτσι ώστε ο δεύτερος παίκτης να καταλάβει για ποια λέξη πρόκειται. Το παιχνίδι συνεχίζεται μέχρι να παίξει και ο πέμπτος παίκτης. Η ομάδα κερδίζει τόσους πόντους όσοι και οι παίκτες που θα βρουν τη λέξη (μέχρι 5 βαθμούς). Κερδίζει η ομάδα που στο τέλος έχει μαζέψει τους περισσότερους πόντους.

Παραλλαγή διαβαθμισμένης δυσκολίας: Οι παίκτες εκτός από τη βασική λέξη πρέπει να εντάξουν στις περιγραφές τους και τις πέντε συνοδευτικές λέξεις της κάρτας και κερδίζουν αντίστοιχους πόντους (πχ μέχρι τέσσερις πόντους, αν η λίστα περιλαμβάνει τέσσερις συνοδευτικές λέξεις)

4.2.4 Πρόταση εκπαιδευτικής αξιοποίησης του φυλλαδίου «7 γραμμές βοήθειας»

Εκπαιδευτικοί στόχοι

Στόχος 26 Ομάδες επαγγελματιών

Στόχος 27 Ειδικά κέντρα

Στόχος 28 Τηλεφωνικές γραμμές

Στόχος 29 Ενημερώνω σε περίπτωση που κάποιος άλλος κινδυνεύει

Δεξιότητες

Κριτική σκέψη

Ενσυναίσθηση

Κοινωνικές σχέσεις

Δημιουργικότητα

Συνεργασία

Μεθοδολογία

Μαθητοκεντρική

Συνεργατική

Ανακαλυπτική

Διαφοροποιημένη

Τεχνικές

Ζωγραφική

Αφίσα

Μικροέρευνα

Το φυλλάδιο «7 τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας», δίνει στα παιδιά τις απαραίτητες πληροφορίες για το πού μπορούν να απευθυνθούν για πληροφορίες, στήριξη ή ακόμα και καταγγελία.

Από μικρή ηλικία τα παιδιά καλό είναι να γνωρίζουν ότι υπάρχουν ομάδες επαγγελματιών (δάσκαλοι, κοινωνικοί λειτουργοί, συνήγορος του πολίτη, γιατροί, ο ψυχολόγος στο σχολείο, η αστυνομία) που μπορούν να τα βοηθήσουν, πραγματοποιώντας ένα απλό τηλεφώνημα. Καλό είναι φτιάχνοντας τον κύκλο της ασφάλειάς τους, να συμπεριλαμβάνουν και έναν αριθμό κάποιου οργανισμού ή υπηρεσίας, που έχουν την εμπειρία και τη γνώση να εκμαιεύσουν τι μπορεί να συμβαίνει.

Ο εκπαιδευτικός με αφορμή το φυλλάδιο, μπορεί να επιλέξει μία ή και περισσότερες από τις παρακάτω δραστηριότητες διαβαθμισμένης δυσκολίας:

- Χρωμάτισε την αφίσα με ό,τι χρώμα σου αρέσει. Ύστερα, τοποθέτησέ την στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης. Μην ξεχάσεις να μάθεις απ' έξω τον τηλεφωνικό αριθμό!

- Ατομική εργασία: Ρίξε μια προσεκτική ματιά στο φυλλάδιο με τις τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας. Ετοίμασε μια μικρή αφίσα για τον πίνακα

ανακοινώσεων του σχολείου. Συμπεριέλαβε δύο ή τρεις τηλεφωνικούς αριθμούς και τους Οργανισμούς. Χρησιμοποίησε χρώμα και μεγάλο μέγεθος για τους αριθμούς. Πρόσθεσε μια προτροπή σε κάποιον που μπορεί να χρειάζεται βοήθεια.

- Τα παιδιά εργάζονται ομαδικά σε ομάδες των δύο ή τριών ατόμων. Απαραίτητη η χρήση επαρκούς αριθμού υπολογιστών με σύνδεση στο διαδίκτυο.

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα του οργανισμού το «Χαμόγελο του παιδιού» <https://www.hamogelo.gr/>.

Μετά από συζήτηση με την ομάδα σας, απαντήστε στα παρακάτω:

- ✚ Τι είναι αυτός ο οργανισμός;
- ✚ Γιατί ονομάστηκε έτσι;
- ✚ Περιγράψτε το λογότυπο του οργανισμού. Γιατί επέλεξαν τον σχεδιασμό αυτό; Τι συναισθήματα προκαλεί;
- ✚ Ποιους αριθμούς μπορείτε να καλέσετε σε περίπτωση που χρειάζεστε βοήθεια; Βρείτε τους στην σελίδα του Χαμόγελου.
- ✚ Προτείνετε μια εκδήλωση που μπορεί να πραγματοποιήσει η τάξη μας για την στήριξη του Οργανισμού.
- ✚ Παρουσιάστε τη δουλειά σας σε όλη την τάξη.

Δουλέψτε ομαδικά!

Κεφάλαιο 5: **Παιδαγωγικές προσεγγίσεις και τεχνικές**

5.1 Καλλιέργεια δεξιοτήτων μέσα από την επιλογή κατάλληλων μεθοδολογικών προσεγγίσεων και τεχνικών

Στο παρόν εκπαιδευτικό πρόγραμμα λήφθηκαν υπόψη μια σειρά από σύγχρονες μεθοδολογικές προσεγγίσεις σε τρία επίπεδα:

- για τον καθορισμό των μαθησιακών στόχων,
- για τον ορισμό των περιεχομένων μάθησης και
- για το σχεδιασμό των προτεινόμενων δραστηριοτήτων.

Επιλέχθηκαν διδακτικές προσεγγίσεις που εμπλουτίζουν, διευρύνουν και ανανεώνουν τη διδασκαλία, καθώς δομούνται με κριτήριο τόσο τον κάθε μαθητή ξεχωριστά όσο και τις ομάδες των μαθητών. Αναπτύσσονται οι ατομικές δεξιότητες του κάθε μαθητή αυξάνοντας την αυτοπεποίθησή του, αλλά και οι συμμετοχικές δεξιότητες και οι δεξιότητες αλληλεπίδρασης.

Πιο συγκεκριμένα:

Μαθητοκεντρική

Η εκπαιδευτική πρόταση είναι μαθητοκεντρικά προσανατολισμένη, τόσο ως προς τις πραγματικές ανάγκες γνώσεων και δεξιοτήτων για το πεδίο προστασίας των παιδιών από τη σεξουαλική κακοποίηση, όσο και με τους ρόλους που έχουν εκπαιδευτικός και μαθητές κατά την εκπαιδευτική διαδικασία:

- Ο εκπαιδευτικός σε ρόλο καθοδηγητή και οργανωτή καταστάσεων μάθησης
- Οι μαθητές προσεγγίζουν δημιουργικά και ενεργητικά την παρεχόμενη γνώση. Παρατηρούν, αναλύουν, συμμετέχουν.

Συνεργατική

Οι μαθητές εργάζονται ως επί το πλείστον σε ομάδες, κατάσταση που τους δίνει τη δυνατότητα της αλληλεπίδρασης μεταξύ ισότιμων, η οποία είναι αποτελεσματικότερη στη μάθηση, από την καταλυτική παρουσία ακόμα και του ικανότερου δάσκαλου. Με αυτό τον τρόπο αναπτύσσονται οι κοινωνικές δεξιότητες των μαθητών στο πλαίσιο των ομαδικών εργασιών.

Παιγνιώδης

Έχουν προβλεφθεί μια σειρά από παιγνιώδεις δραστηριότητες. Τα παιδιά συμμετέχουν και ανακαλύπτουν παίζοντας παιχνίδια (πχ φιδάκι, twister), τραγουδώντας και χορεύοντας (πχ το τραγούδι της Νίκης), παίζοντας κουκλοθέατρο (Κίκο και το χέρι). Με τον τρόπο αυτό μετέχουν ενεργά στην

οικοδόμηση της δικής τους γνώσης, ανακαλύπτοντας πράγματα για τον εαυτό τους.

Διαδραστική

Η δραστηριότητες έχουν σχεδιαστεί με τρόπο ώστε να καλλιεργούνται οι ικανότητες και δεξιότητες επικοινωνίας, παρουσίασης σκέψεων, απόψεων και πληροφοριών. Αναπτύσσεται η ευαισθησία, η ενσυναίσθηση, η αυτοεκτίμηση, η ατομική ταυτότητα, τα συναισθήματα, η επικοινωνία, η ενεργητική ακρόαση και ο προβληματισμός συζητώντας τις καταστάσεις και “παρακολουθώντας” και συζητώντας τα συναισθήματά που προκαλούν οι ήρωες των ενημερωτικών εργαλείων μας.

Διαθεματική

Με τη διαθεματικότητα δίνεται η δυνατότητα να αξιοποιηθεί ενεργητικά η γνώση που δίνεται στο μαθητή μέσα από διαφορετικά αντικείμενα διδασκαλίας. Οι δραστηριότητες συνδέουν τη θεματική της πρότασής μας με το μάθημα γλώσσας (παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου), με ενότητες της μελέτης περιβάλλοντος, με το μάθημα εικαστικών, της φυσικής αγωγής και μουσικής.

Ολιστική

Με τη διαθεματική προσέγγιση επιτυγχάνεται η ολιστική προσέγγιση του θέματος, μέσα από το οποίο ο μαθητής αποκτά ένα σύνολο γνώσεων και δεξιοτήτων που θα τον βοηθήσουν άμεσα και μελλοντικά στην επίλυση προβλημάτων που μπορεί να εμφανιστούν στην καθημερινή του ζωή. Δεν επιτυγχάνεται μόνο η νοητική ανάπτυξη των παιδιών, αλλά και η αλληλεπίδραση αυτής με την ψυχολογική και τη συναισθηματική τους ανάπτυξη. Η ολιστική εκπαίδευση αφήνει το περιθώριο στο παιδί να αναπτύξει παράλληλα καλύτερες επικοινωνιακές και κοινωνικές δεξιότητες, μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και ικανότητα να διαχειριστούν τα συναισθήματά τους.

Διαφοροποιημένη

Ηλικιακή ή άλλου είδους ταξινόμηση των μαθητών-στόχων (ατομικά, γνωσιακά και εκπαιδευτικά χαρακτηριστικά), όπου απευθύνεται η παρούσα πρόταση, αποτελούν πληροφορίες μη ελεγχόμενες. Ωστόσο, κάθε εκπαιδευτικός, μέσα από την ποικιλία και τη διαβαθμισμένη δυσκολία δραστηριοτήτων που προτείνουμε ή και με δικές του δραστηριότητες, μπορεί ο ίδιος να σχεδιάσει το εκπαιδευτικό του πλάνο που θα ανταποκρίνεται ακριβώς στο προφίλ της τάξης του.

Ανακαλυπτική (επαγωγική)

Οι προτεινόμενες δραστηριότητες στοχεύουν στο να ενεργοποιήσουμε τα παιδιά και να εκμαιεύσουμε συναισθήματα, κριτική σκέψη και οξυδέρκεια. Δεν προβάλλουμε απλά τις ιστορίες κινουμένων σχεδίων, αλλά μέσω

ερωτήσεων προσπαθούμε να δημιουργήσουμε τις κατάλληλες συνθήκες για να γίνει η «ανακάλυψη». Με τη συζήτηση-διάλογο δίνεται η δυνατότητα ο μαθητής να προβληματιστεί να συμπεραίνει και να διατυπώνει απόψεις μέσα από διαδικασίες πληροφόρησης, αντιπαράθεσης αλλά και να προσεγγίσει απόψεις άλλων και να τις επεξεργαστεί. Η ανακαλυπτική μάθηση ενισχύεται επίσης όταν ο μαθητής πρέπει να ακολουθήσει συγκεκριμένα βήματα, διεργασίες ή κανόνες για να πετύχει ένα διδακτικό στόχο.

Η προσέγγιση **Role Model** δε χρησιμοποιήθηκε καθόλου στη μέθοδο, ώστε να αποφευχθεί να μπουν τα παιδιά σε ρόλο θύτη ή θύματος.

Κεφάλαιο 6: Αξιολόγηση

6.1 Ερωτηματολόγιο τελικής αξιολόγησης από τον μαθητή

Στην παρούσα εκπαιδευτική πρόταση έχουμε συμπεριλάβει και ένα δείγμα φύλλου Τελικής Αξιολόγησης.

Συμπληρώνεται από τους μαθητές και απευθύνεται στις τάξεις της Α', Β' και Γ' Δημοτικού. Θεωρείται απαραίτητο να συμπληρωθεί μέσα στην τάξη σε μια διδακτική ώρα, έτσι ώστε να υπάρχει η απαραίτητη καθοδήγηση από τον εκπαιδευτικό, καθώς και επαρκής χρόνος προς συμπλήρωση για όλους τους μαθητές.

Το φύλλο Τελικής Αξιολόγησης αποσκοπεί:

- στην ανάδυση σημαντικών πτυχών της σχολικής προσπάθειας, της συμμετοχής και της δραστηριότητας του μαθητή,
- στην ανατροφοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας ,
- στη διαπίστωση της επίτευξης των στόχων της μάθησης ως προς τις δεξιότητες,
- στη διαπίστωση της επίτευξης των στόχων της μάθησης ως προς τα περιεχόμενα,
- τον εντοπισμό των μαθησιακών ελλείψεων σε σχέση με τους στόχους και τα περιεχόμενα μάθησης,
- στον σχεδιασμό των επόμενων σταδίων της μάθησης,
- στην αυτοαξιολόγηση του μαθητή και την εσωτερική του ανατροφοδότηση.

Σημείωση: Για μια πιο συνολική αξιολόγηση και αποτίμηση του αποτελέσματος της εκπαιδευτικής μας πρότασης, θα πρέπει να προβλέπεται

- ένα αντίστοιχο Φύλλο Αρχικής (Διαγνωστικής Αξιολόγησης) που να προηγείται της εφαρμογής της πρότασης, για να είναι δυνατή η σύγκριση του τελικού αποτελέσματος με το μαθησιακό επίπεδο του μαθητή που είχε πριν και με την προσδοκώμενη και επιδιωκόμενη ομαδική επίδοση της τάξης
- και ενδιάμεσα φύλλα Διαμορφωτικής Αξιολόγησης προσαρμοσμένα στους στόχους και τα περιεχόμενα των προτάσεων διδακτικής αξιοποίησης (εργαλείων και δραστηριοτήτων)

Απαντώ στο ερωτηματολόγιο με ειλικρίνεια!

Βάζω ✓ στη φατσούλα που με εκφράζει

	 χαρούμενος	 προβληματισμένος
Ξέρω τον Κανόνα των Εσωρούχων		
Ξέρω όλα τα σημεία του σώματός μου		
Γνωρίζω ποια σημεία στο σώμα μου είναι προσωπικά		
Γνωρίζω τη διαφορά ανάμεσα σε ένα καλό και ένα κακό άγγιγμα		
Γνωρίζω ποιο είναι το εμφανές όριο για ένα κακό άγγιγμα		
Γνωρίζω τη διαφορά ανάμεσα σε ένα καλό και ένα κακό μυστικό		
Ξέρω ποιον πρέπει να ενημερώσω αν κάτι μου συμβεί		
Γνωρίζω τι πρέπει να κάνω αν με πλησιάσει κάποιος άγνωστος		
Γνωρίζω τουλάχιστον έναν τηλεφωνικό αριθμό που μπορώ να καλέσω για βοήθεια		
	 χαρούμενος	 προβληματισμένος
Έμαθα να λέω όχι και να το εννοώ!		
Έμαθα να ζητώ βοήθεια όταν πρέπει		
Έμαθα να φροντίζω και να προστατεύω τον εαυτό μου/το σώμα μου		
Έμαθα να εκφράζω τα συναισθήματά μου		
Νιώθω αυτοπεποίθηση στις σχέσεις μου με τους άλλους		
Έμαθα να αναγνωρίζω τα συναισθήματα του άλλου		
Έμαθα να ψάχνω διαφορετικές λύσεις		
Έμαθα νέους τρόπους επικοινωνίας με τους συμμαθητές μου		
Συνεργάστηκα σωστά με την ομάδα μου		
Πήρα πρωτοβουλίες		
Χρησιμοποίησα τη φαντασία μου		

Θέλω επίσης να πω:

Φύλλο αυτοαξιολόγησης μαθητή/τριας:	Ημερομηνία:
-------------------------------------	-------------

Αντί επιλόγου

Πνευματικά δικαιώματα

Το ενημερωτικό φυλλάδιο «7 τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας» και οι δύο ιστορίες κινουμένων σχεδίων «Το Μυστικό της Νίκης» και «Το μυστικό της Νίκης 2-Η περιπέτεια του Βίκτωρα» και όλο το συμπληρωματικό υλικό (τραγούδια, μπάνερς αφίσες, γραφιστικά δημιουργικά κ.ά.) υπόκεινται σε πνευματικά δικαιώματα που έχουν παραχωρηθεί από τους δημιουργούς στη Συντονίστρια της καμπάνιας «ΕΝΑ» στα ΠΕΝΤΕ» και Βουλευτή Έλενα Ράππη.

Τα ενημερωτικά εργαλεία του Συμβουλίου της Ευρώπης το τηλεοπτικό σποτ 30'' «Κίκο και το Χέρι», το παιδικό παραμύθι «Κίκο και το Χέρι», το ενημερωτικό έντυπο για ενήλικες «Ο Κανόνας των Εσωρούχων» και όλο το συμπληρωματικό υλικό (μπάνερς αφίσες, γραφιστικά δημιουργικά κ.ά.) υπόκεινται σε πνευματικά δικαιώματα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει προβλέψει τη διαδικασία παραχώρησης χρήσης και αναπαραγωγής με τη διαδικασία Υπογραφής Συμφώνου-Άδειας χρήσης του ενημερωτικού του υλικού μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών, εν προκειμένω του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Υπουργείου Παιδείας. Η διαδικασία αυτή βρίσκεται σε εξέλιξη. Η ομάδα μας αναλαμβάνει την υποχρέωση για άμεση ενημέρωση όλων των αρμόδιων εμπλεκόμενων φορέων με την ολοκλήρωση της διαδικασίας Υπογραφής Άδειας Χρήσης.

Πρόσβαση στο ενημερωτικό υλικό και ασφάλεια κατά τη χρήση

Η **ασφάλεια των χρηστών** κατά τη χρήση εξασφαλίζεται με δύο τρόπους: 1) Δεν απαιτείται **καμία καταγραφή** με κανένα τρόπο **προσωπικών στοιχείων** των μαθητών/-τριών και των εκπαιδευτικών 2) Δεν απαιτείται **καμία σύνδεση-επικοινωνία** των μαθητών/-τριών **με άτομο εκτός σχολείου** για να λειτουργήσει το υλικό.

Όλο το ενημερωτικό υλικό της καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ» είναι ελεύθερα προσβάσιμο σε παιδιά, γονείς, εκπαιδευτικούς, ειδικούς επιστήμονες και γενικά κάθε ενδιαφερόμενο. Όλα τα εργαλεία έχουν αναρτηθεί και περιλαμβάνονται στο **site της καμπάνιας enastapente.gr**. Εκπαιδευτικοί και μαθητές έχουν τη δυνατότητα εύκολης και επαναλαμβανόμενης πρόσβασης, επεξεργασίας και απεριόριστης χρήσης.

Σημειώνεται ότι λόγω τεράστιου όγκου των αρχείων είναι αδύνατη η επισύναψη τους στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΙΕΠ. Γι' αυτό κάτω από κάθε ενημερωτικό εργαλείο έχει τοποθετηθεί το link της ηλεκτρονικής τους ανάρτησης. Υπάρχει η δυνατότητα αποστολής όλων των αρχείων σε δίσκο DVD / memory stick οποιαδήποτε στιγμή.

Παράρτημα

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΛΕΝΑ ΡΑΠΤΗ

Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης - ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προς κάθε ενδιαφερόμενο

Με την ιδιότητα του **μέλους στην Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Δικτύου Κοινοβουλευτικών για τον τερματισμό της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης**, ανέλαβα το συντονισμό της καμπάνιας **«ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ»** για τον τερματισμό της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης του Συμβουλίου της Ευρώπης στην Ελλάδα το 2013.

Με αυτή την εντολή ξεκίνησα άμεσα σειρά ενεργειών σε εθνικό επίπεδο, με σκοπό την **ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της ελληνικής κοινωνίας**. Πραγματοποίησα συναντήσεις μέσα από τις οποίες έχτισα πολύτιμες συνεργασίες και συμμαχίες, ώστε να γίνουμε περισσότεροι και να μεταδώσουμε το μήνυμα της καμπάνιας με μεγαλύτερη ισχύ.

Παράλληλα, κατέθεσα στο Συμβούλιο της Ευρώπης μια σειρά προτάσεων προβολής της καμπάνιας στη χώρα μας, με στόχο τη **μαζική κινητοποίηση σε εθνικό επίπεδο**. Με την προσωπική μου παρουσία σε κάθε δράση και με τη συμμετοχή παραγόντων της δημόσιας ζωής, δημιουργήσαμε τη δυναμική που χρειάζεται ο στόχος αυτός για να υλοποιηθεί.

Συναντήθηκα διαδοχικά με θεσμικούς και πολιτειακούς παράγοντες: τον **Οικουμενικό Πατριάρχη**, τον **Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας**, τον **Πρωθυπουργό** της Ελλάδας, τον **Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων** για τη στήριξη της καμπάνιας, τον **Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης**, τον **Γραμματέα της Επιτροπής Lanzarote του Συμβουλίου της Ευρώπης**, τον **Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος** προκειμένου μέσα από τους κόλπους της Εκκλησίας να ενημερωθούν οι πιστοί, τον **Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων** για να περάσει το μήνυμα στο χώρο της εκπαίδευσης, τον **Υπουργό Υγείας** για την ενίσχυση των δομών φροντίδας παιδιών θυμάτων βίας, τον **Υπουργό Εθνικής Άμυνας**, **Πρόεδρους και εκπροσώπους όλων των κομμάτων** του ελληνικού κοινοβουλίου, **Περιφερειάρχες** και **Δημάρχους**, προκειμένου να ευαισθητοποιηθεί η τοπική κοινωνία, τον **Αρχηγό της Ελληνικής Αστυνομίας** για να ενώσουμε τις δυνάμεις μας στην αντιμετώπιση του φαινομένου, τον **Συνήγορο του Πολίτη** για τα δικαιώματα του παιδιού, **διευθυντές όλων των μεγάλων δημόσιων και ιδιωτικών τηλεοπτικών μέσων** για τη δωρεάν προβολή του τηλεοπτικού σποτ «Κίκο και το Χέρι», **Πρυτάνεις Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων**,

Προέδρους κρατικών φορέων μέριμνας για τα παιδιά, εθελοντικές οργανώσεις, ειδικούς επιστήμονες και ακαδημαϊκούς, κοινωφελή ιδρύματα και ιδιωτικές εταιρείες για τη χρηματοδότηση των εργαλείων της καμπάνιας στο πλαίσιο της Κοινωνικής Εταιρικής Ευθύνης. Συνολικά πραγματοποιήθηκαν περισσότερες από **108 ξεχωριστές συναντήσεις**.

Μέχρι σήμερα, πραγματοποίησα περισσότερες από **620 δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών**. Επέλεξα να ξεκινήσω από την ελληνική περιφέρεια, πραγματοποιώντας δράσεις σε συνεργασία με τη **Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος**, τον **ΣΕΓΑΣ**, το **Παρατηρητήριο για την Πρόληψη της Σχολικής Βίας και του Εκφοβισμού**, την **Τοπική Αυτοδιοίκηση**, την **Εκκλησία της Ελλάδας**, την **Υποδιεύθυνση Ανηλίκων** της Ελληνικής Αστυνομίας, το **Χαμόγελο του Παιδιού**. Με εθελοντές της εκστρατείας **επισκέφτηκα πάνω από 102 δήμους σε 65 πόλεις της επικράτειας** και θα συνεχίσω με περισσότερες παρεμβάσεις, ώστε η ενημέρωση να φτάσει σε κάθε σπίτι.

Επιπλέον έχοντας σαφείς οδηγίες από το Συμβούλιο της Ευρώπης να ενημερώσω τα παιδιά πρόσφυγες για τα μηνύματα της εκστρατείας **«ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ»**, επισκέφτηκα τις **Ανοιχτές Δομές Φιλοξενίας Προσφύγων στο Σχιστό, στην Ελευσίνα, στον Ελαιώνα, στη Ριτσώνα και στη Ραφήνα**, με τη στήριξη του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και την άδεια του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής (έτος 2017). Ενημέρωσα τους φροντιστές για την πρόληψη της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης, ώστε αυτοί με τη σειρά τους να επικοινωνήσουν όλα τα χρήσιμα μηνύματα σε γονείς και παιδιά με σεβασμό στις ιδιαιτερότητες της δικής τους κοινωνίας. Όλο το ενημερωτικό υλικό διατέθηκε στα Ελληνικά, στα Αγγλικά και στα Αραβικά.

Φιλοξενήθηκα σε **200 τηλεοπτικές εκπομπές υψηλής τηλεθέασης**, όπου είχα την ευκαιρία να παρουσιάσω τους στόχους της εκστρατείας **«ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ»** και να αφυπνίσω τις Ελληνίδες και τους Έλληνες τηλεθεατές.

Από την ημέρα που ανέλαβα τον συντονισμό της καμπάνιας **«ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ»** έχουν μοιραστεί περισσότερα από **250.000 αντίτυπα από το έντυπο υλικό του Συμβουλίου της Ευρώπης**: το παραμύθι **«Η ΚΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟ ΧΕΡΙ»**, το έντυπο **«Ο Κανόνας των Εσωρούχων»** με οδηγίες για γονείς και το φυλλάδιο **«7 τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας»**.

Το τηλεοπτικό σποτ «Κίκο και το Χέρι» προβλήθηκε δωρεάν δύο φορές για διάρκεια ενός μήνα κάθε φορά ως κοινωνικό μήνυμα, με την έγκριση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης από τους 14 μεγαλύτερους **δημόσιους και ιδιωτικούς τηλεοπτικούς σταθμούς** της χώρας.

Παράλληλα, προσθέσαμε στην ενημέρωση ένα επιπλέον εργαλείο, το παραμύθι **«Η Κίκο και το Χέρι» ειδικά διαμορφωμένο σε απτική μορφή για παιδιά τυφλά ή με προβλήματα όρασης** με το κείμενο και τη λεκτική περιγραφή των εικόνων **σε κώδικα-γραφή μπράιγ** και την ανάγλυφη αποτύπωση των εικόνων, ώστε να διαβάζονται μέσω της αφής. Πρόκειται για

μια εξαιρετική πρωτοβουλία του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, σε δύο γλώσσες (**ελληνικά και αγγλικά**), που θα μας δώσει τη δυνατότητα να αναπαραχθεί και να διανεμηθεί το παραμύθι σε συμπολίτες μας και παιδιά που αντιμετωπίζουν προβλήματα όρασης, διευρύνοντας έτσι ακόμη περισσότερο τον αριθμό των πολιτών που ενημερώνονται για αυτό το μεγάλο θέμα.

Μετά από συστηματική δουλειά μηνών ετοιμάσαμε και εγκαινιάσαμε σε ειδική εκδήλωση, τον Ιανουάριο του 2015, **το νέο ελληνικό «εργαλείο» της καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ»**, μια ιστορία κινουμένων σχεδίων, ένα **3D animation** που ονομάζεται **«Το Μυστικό της Νίκης»**. Μέσα από αυτό περνούν όλα τα μηνύματα της καμπάνιας σε γονείς, εκπαιδευτικούς αλλά κυρίως σε παιδιά, με τρόπο οπτικοακουστικό, εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό, συμβάλλοντας πολύ ουσιαστικά στην ευαισθητοποίηση όλων και εν τέλει στην προστασία των παιδιών. Το 3D animation υποστηρίζουν με τη συμμετοχή τους ο Νίκος Αλιάγας, ο οποίος περνά τα μηνύματα στο trailer, η Φαίη Σκορδά, η οποία δίνει τη φωνή της στη νεράιδα, ο Βασίλης Παλαιολόγου, ο οποίος δίνει τη φωνή του στον 'φίλο' της Νίκης και δύο μικρά κορίτσια που δίνουν τη φωνή τους στα λόγια και το παιδικό τραγουδάκι μέσα από το οποίο μας μιλά η Νίκη.

Το «Μυστικό της Νίκης» έχει λάβει **την έγκριση του Συμβουλίου της Ευρώπης και τη θετική γνωμοδότηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής** του Υπουργείου Παιδείας και μπορεί να αποτελέσει συμπληρωματικό υλικό προς χρήση από τους εκπαιδευτικούς στο πλαίσιο ευαισθητοποίησης των μαθητών σε θέματα σεξουαλικής κακοποίησης.

Πρόκειται για μια εξαιρετική παραγωγή, η οποία μέχρι σήμερα έχει διανεμηθεί σε **300.000 αντίτυπα** σε γονείς και παιδιά **σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση καθώς και σε κάθε δράση** και θα συνεχίσει να διανέμεται, καθώς υπάρχει τεράστια ζήτηση από όλη την Ελλάδα. Δήμοι και Περιφέρειες, καθώς και επιχειρήσεις στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης επιλέγουν να αναπαράξουν αντίτυπα για δωρεάν διανομή πάντα σε συνεργασία με την καμπάνια.

Η ιστορία προβάλλεται και στη **νοηματική γλώσσα για κωφάλαλα παιδιά καθώς και με ελληνικούς υπότιτλους για βαρήκοα παιδιά**.

Το «Μυστικό της Νίκης» έχει ήδη προβληθεί δύο φορές σε ώρες υψηλής τηλεθέασης για παιδιά σε Ελλάδα και Κύπρο και αριθμεί κοντά στα **3.000.000 προβολές στο Youtube**.

Επίσης, μετά από παρότρυνση του Συμβουλίου της Ευρώπης προχωρήσαμε στη **μεταγλώττιση του «Μυστικού της Νίκης» στην αγγλική γλώσσα** σε συνεργασία με το Αμερικανικό Διεθνές Σχολείο Pinewood της Θεσσαλονίκης, προκειμένου να υιοθετηθεί από τα άλλα κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, διευρύνοντας τους αποδέκτες των μηνυμάτων της καμπάνιας. Τόσο η ελληνική εκδοχή όσο και η μεταγλώττιση του «Μυστικού της Νίκης» παρουσιάστηκαν στις συνεδριάσεις του Δικτύου Κοινοβουλευτικών για τον τερματισμό της σεξουαλικής κακοποίησης των παιδιών,

επικροτήθηκαν από το προεδρείο και τα μέλη και υπήρξε ενδιαφέρον για συνεργασία και ανταλλαγή καλών πρακτικών.

Επιπλέον, το «Μυστικό της Νίκης» μεταγλωττίστηκε στα Λουξεμβουργιανά, σε συνεργασία με το **Υπουργείο Παιδείας του Λουξεμβούργου**, από την **Οργάνωση ECPAT Λουξεμβούργου** (μέλους της Διεθνούς Οργάνωσης ECPAT για τον τερματισμό της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών σε 97 χώρες - ECPAT-End Child Prostitution And Trafficking) και πραγματοποίησαν προβολή σε δράσεις και εκπαιδευτικά εργαστήρια για παιδιά.

Τον Μάιο 2018 κυκλοφορήσαμε το δεύτερο 3D animation με τίτλο «**Το Μυστικό της Νίκης 2 - Η περιπέτεια του Βίκτωρα**», στην υλοποίηση του οποίου προχωρήσαμε σε συνεννόηση με την Επιτροπή Lanzarote και μετά από προτροπή της να δημιουργήσουμε μια ιστορία με πρωταγωνιστή ένα αγόρι του Δημοτικού, που δέχεται σεξουαλική παρενόχληση από μεγαλύτερο (16χρονο) αγόρι, καθώς θύτες σεξουαλικής κακοποίησης είναι συχνά μεγαλύτερα αγόρια. Το animation υποστηρίζουν με τη συμμετοχή τους ο Νίκος Αλιάγας στο trailer, η Μαρία Μπεκατώρου, η οποία δίνει τη φωνή της στη δασκάλα, ο Δημήτρης Ουγγαρέζος, ο οποίος δίνει τη φωνή του στο μεγάλο αγόρι, η Μιρέλα Πάχου και η Μαρία Δεληκωνσταντίνου στα τραγούδια και δύο μικροί μαθητές που δανείζουν τη φωνή τους στη Νίκη και στον Βίκτωρα. Η ιστορία προβάλλεται τόσο στη νοηματική όσο και με αγγλικούς υπότιτλους και αριθμεί **480.000 προβολές στο Youtube**.

Στο πλαίσιο της συνεργασίας με τις **Περιφέρειες** (δευτεροβάθμιους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης) υπέγραψα **σύμφωνο συνεργασίας** με την **Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας**, την **Περιφέρεια Θεσσαλίας**, την **Περιφέρεια Ηπείρου**, την **Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας** και την **Περιφέρεια Πελοποννήσου** με στόχο τη δρομολόγηση από κοινού ενεργειών και έχουν ήδη πραγματοποιηθεί δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης σε νομούς όλων αυτών Περιφερειών. Μέσα στο προσεχές διάστημα και άλλες Περιφέρειες που έχουν δείξει ενδιαφέρον θα προχωρήσουν στην υπογραφή συμφώνου συνεργασίας με το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Μπορείτε να ενημερωθείτε για όλη τη δραστηριότητα της καμπάνιας τόσο στη νέα ιστοσελίδα μας enastapente.gr όσο και στο www.facebook.com/EnaStaPente/

Με την ολοκλήρωση της θητείας μου στην Εθνική Αντιπροσωπεία, ανανέωσα τη συνεργασία μου με το Συμβούλιο της Ευρώπης με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση για την πρόληψη της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης ως Βουλευτής του Ελληνικού Κοινοβουλίου, για όσο χρονικό διάστημα χρειαστεί, ώσπου η ενημέρωση να φτάσει σε κάθε σπίτι.

Έλενα Ράππη

Βουλευτής Α΄ Θεσσαλονίκης

Συντονίστρια της καμπάνιας «ENA στα ΠΕΝΤΕ»
του Συμβουλίου της Ευρώπης στην Ελλάδα